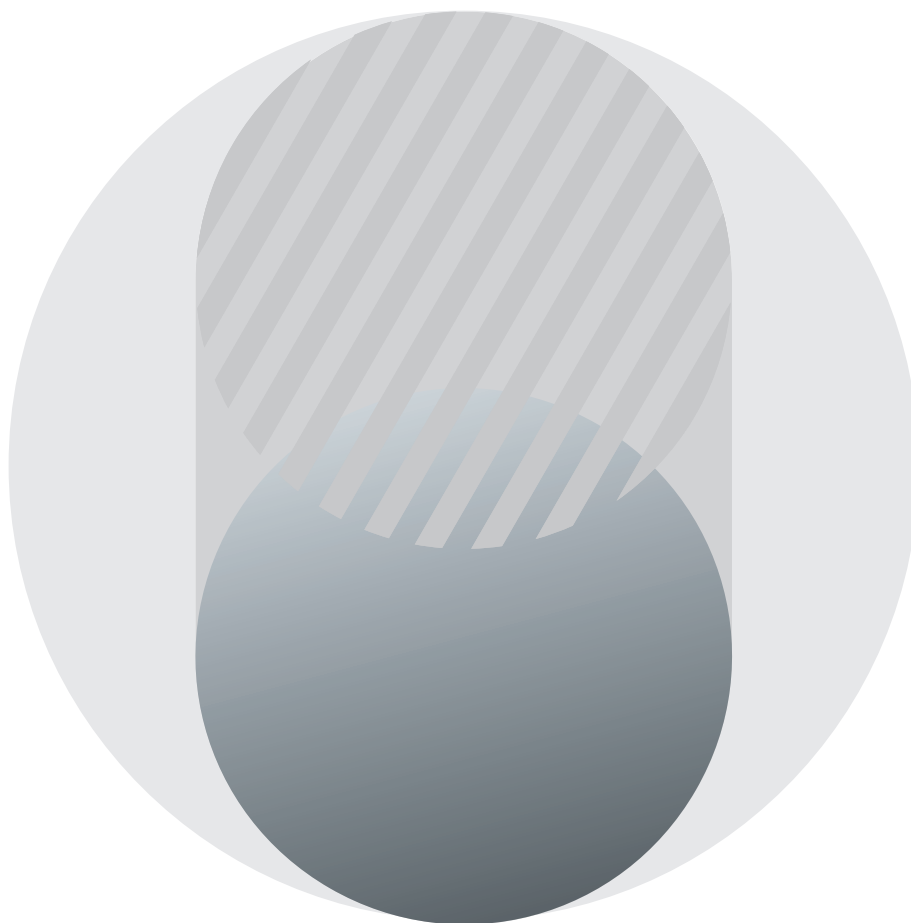

Zeszyt metodologiczny
Pracujący w gospodarce narodowej

Methodological report
Employment in the national economy

Zeszyt metodologiczny
Pracujący w gospodarce narodowej

Methodological report
Employment in the national economy

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Rynku Pracy

Zespół autorski

Editorial team

Małgorzata Garnuszek, Iwona Krystosiak, Hanna Strzelecka, Anna Winiarz, Teresa Żelazny

Kierujący

Supervisor

Agnieszka Zgierska

Zeszyt metodologiczny zaopiniowany przez Komisję Metodologiczną Głównego Urzędu Statystycznego

Methodological report approved by Statistics Poland Methodological Commission

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Metadane

Tytuł zeszytu metodologicznego	Zeszyt metodologiczny Pracujący w gospodarce narodowej
Autor	Departament Rynku Pracy, Główny Urząd Statystyczny
Zakres podmiotowy badania	Definicja populacji badanej – podmioty gospodarki narodowej Operat - podmioty zaklasyfikowane: - według przeważającego rodzaju działalności do wszystkich sekcji PKD 2007. Jednostki analizy statystycznej i jednostki obserwacji: - wszystkie podmioty gospodarki narodowej, tj. przedsiębiorstwa niefinansowe, jak i finansowe oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a także jednostki sfery budżetowej, organizacje członkowskie, fundacje, stowarzyszenia, samorządy gospodarcze, organizacje pracodawców, partie polityczne, związki zawodowe i inne organizacje społeczne, a także jednostki budżetowe prowadzące działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz duchowni pełniący obowiązki duszpasterskie i pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych.
Zakres przedmiotowy badania	Pracujący według statusu zatrudnienia, przyjęcia do pracy i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych, pracujący wg faktycznej lokalizacji miejsca pracy i rodzaju działalności i dodatkowo: pracownicy udostępnieni (zatrudnieni przez agencje pracy tymczasowej), pracownicy zatrudnieni na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę; osoby, z którymi zawarto umowę zlecenie lub umowę o dzieło.
Rodzaj i metoda badania	Badanie – pełne lub reprezentacyjne. Dobór próby – schemat losowania warstwowego. Wybór respondentów – na podstawie Bazy Jednostek Statystycznych (BJS).
Narzędzia zbierania danych/źródła danych	Rodzaj narzędzia – formularz elektroniczny na portalu sprawozdawczym. Zestawy danych: Z-03, Z-06, DG-1, SP-3. Ponadto źródłem danych o pracujących są dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2010, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego, Ankiety Wyznaniowej GUS, a także szacunków GUS. Dodatkowo wykorzystuje się opracowane na podstawie danych administracyjnych szacunki liczby osób pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i podobnych organizacjach społecznych.
Prezentacja rezultatów badania	Publikacje: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/ .
Wykorzystywane klasyfikacje	Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007 – spójna z NACE Rev.2: https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/pkd_07/pkd_07.htm .
Data opracowania zeszytu metodologicznego	07-07-2020

Metadata

Title of the methodological report	Methodological report Employment in the national economy
Authors	Labour Market Department, Statistics Poland
Scope of the survey	<p>Definition of population under study – national economy entities.</p> <p>Sampling frame - units included by predominant kind of activity to all sections of PKD 2007 classification.</p> <p>Units of statistical analysis and units under observation :</p> <ul style="list-style-type: none"> - all national economy entities, i.e. non-financial, and financial entities, natural persons conducting economic activity, as well as units of the budgetary sphere, membership organisations, foundations, associations, economic self-governments, employers' organisations, political parties, trade unions and other social organisations, budgetary entities conducting activity within the scope of national defense and public safety, clergy fulfilling priestly obligations and persons employed in individual farms.
Objective scope of the survey	Employed persons by employment status, hires and terminations of full-time employees, employed persons by actual location of the place of work and kind of activity, and additionally: employees rendered (employed) by a temporary employment agency, persons employed on the basis of contracts which don't have the same nature as in the case of the labour contracts, persons who signed the order-agreement contract or contract for specific work.
The type and method of survey	<p>Type of the survey – full or sample survey.</p> <p>Selection of the sample – stratified sampling scheme.</p> <p>Selection of respondents – based on the National Business Register.</p>
Data collection tools/data sources	<p>Tools of data collection – electronic form on the reporting portal.</p> <p>Data sets: Z-03, Z-06, DG-1, SP-3. In addition, the data source on employed persons comprise the data from Agricultural Census 2010, Ministry of National Defence, Ministry of the Interior and Administration, Institute for Catholic Church Statistics and Statistics Poland Statistical Religion Questionnaire and GUS estimates. Moreover estimates of the persons employed in foundations, associations, and similar social organisations based on administrative data are used.</p>
Presentation of survey	<p>Publications:</p> <p>https://stat.gov.pl/en/topics/labour-market/.</p>
Classifications used	<p>Polish Classification of Activities (PKD 2007) – consistent with NACE Rev.2:</p> <p>https://stat.gov.pl/en/metainformations/classifications/#Polish%20Classification%20of%20Activities%20(PKD).</p>
Date of methodological report	07-07-2020

Spis treści

Contents

Metadane	3
Metadata	3
Ważniejsze skróty	7
Main abbreviations	7
Wstęp	8
Introduction	8
1. Historia badania	10
1. Survey history	10
2. Zakres podmiotowy badania	11
2. Subjective scope of the survey	11
2.1. Meldunek DG-1	11
2.1. Report DG-1	11
2.2. Sprawozdanie Z-03	12
2.2. Report Z-03	12
2.3. Sprawozdanie Z-06	12
2.3. Report Z-06	12
2.4. Sprawozdanie SP-3	13
2.4. Report SP-3	13
3. Zakres przedmiotowy badania	14
3. Objective scope of the survey	14
4. Rodzaj i metoda badania	16
4. Survey type and method	16
4.1. Meldunek DG-1	16
4.1. Report DG-1	16
4.2. Sprawozdanie Z-03	16
4.2. Report Z-03	16
4.3. Sprawozdanie Z-06	17
4.3. Report Z-06	17
4.4. Sprawozdanie SP-3	17
4.4. Report SP-3	17
5. Narzędzia zbierania danych	18
5. Data collecting tools	18
5.1. Formularze elektroniczne	18
5.1. Electronic forms	18
5.2. Obowiązek udziału w badaniu	18
5.2. Obligation to participate in the survey	18
6. Zmienne występujące w badaniu	19
6. Variables present in the survey	19
6.1. Główne zmienne w badaniu	19
6.1. Main variables in the survey	19
6.2. Definicje podstawowych pojęć stosowanych w badaniu	21
6.2. Definitions of principal terms used in the survey	21
6.3. Miary i wskaźniki stosowane w badaniu	23
6.3. Measures and indicators used in the survey	23

7. Organizacja i zarządzanie realizacją badania	24
7. Organisation and management of the survey.....	24
7.1. Meldunek DG-1.....	24
7.1. Report DG-1.....	24
7.2. Sprawozdanie Z-03	24
7.2. Report Z-03.....	24
7.3. Sprawozdanie Z-06	25
7.3. Report Z-06.....	25
7.4. Sprawozdanie SP-3.....	25
7.4. Report SP-3.....	25
8. Sposób prezentacji wyników badania.....	26
8. Presentation of the survey results	26
8.1. Wyniki dostępne na stronach GUS	26
8.1. Results available on the Statistics Poland websites.....	26
8.2. Bazy danych	27
8.2. Databases	27
8.3. Wykorzystanie wyników i użytkownicy danych	27
8.3. Use of the results and data users	27
9. Ocena jakości badania.....	29
9. Assessment of the survey quality	29
Bibliografia	31
Bibliography	31
Załącznik 1. Formularz DG-1 „Meldunek o działalności gospodarczej” za 2018 r.	32
Annex 1. Form DG-1 “Report on economic activity” for 2018	32
Załącznik 2. Formularz Z-03 „Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach” za 2018 r.....	42
Annex 2. Form Z-03 “Employment and wages and salaries report” for 2018.....	42
Załącznik 3. Formularz Z-06 „Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy” za 2018 r... 	45
Annex 3. Form Z-06 “Report on persons employed, wages and salaries and working time” for 2018.....	45
Załącznik 4. Formularz SP-3 „Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw” za 2018 r.....	53
Annex 4. Form SP-3 “Report on the economic activity of enterprises” for 2018	53

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

BJŚ	– Baza Jednostek Statystycznych
DG-1	– Meldunek o działalności gospodarczej
PBSSP	– Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej
PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
REGON	– Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
SP-3	– Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw
US	– Urząd Statystyczny
Z-03	– Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach
Z-06	– Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy

Wstęp

W ramach niniejszego zeszytu zaprezentowane zostały zasady metodologiczno-organizacyjne dotyczące badania *Pracujący w gospodarce narodowej*, które opisują jego stan organizacyjny do 2019 r. włącznie. Przedstawione w nim informacje opisują aktualny przebieg badań, których celem jest dostarczenie danych umożliwiających opracowywanie przez Główny Urząd Statystyczny statystyk o liczbie osób pracujących w okresach miesięcznych, kwartalnych i rocznych według rodzaju działalności, sektorów własności czy podziału terytorialnego. Informacje te są niezbędne do oceny bieżącej sytuacji na rynku pracy, która jest podstawą do tworzenia polityki społeczno-gospodarczej przez Rząd, a na poziomie lokalnym przez jednostki samorządu terytorialnego. Dane te służą także do prowadzenia analiz i są wykorzystywane w różnych projektach realizowanych przez uczelnie i ośrodki badawcze. Jednocześnie są często uwzględniane w procesie podejmowania decyzji przez przedsiębiorców i innych analityków rynku pracy i sytuacji gospodarczej.

Zeszyt składa się z dziewięciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawiono krótki zarys historyczny badania i zmiany jakim podlegało na przestrzeni lat. Drugi rozdział określa zakres podmiotowy czyli badaną zbiorowość, a rozdział trzeci – zakres przedmiotowy czyli zakres danych będących przedmiotem badania. Rozdział czwarty opisuje rodzaj i metodę badania; piąty – przedstawia temat narzędzi zbierania danych czyli formularzy elektronicznych, a także obowiązujących zasad udziału w badaniu. W rozdziale szóstym opisano główne zmienne, definicje pojęć oraz miary i wskaźniki występujące w badaniu. Organizację i zarządzanie realizacją badania zawiera rozdział siódmy, natomiast sposób prezentacji danych – rozdział ósmy. Ostatni rozdział poświęcony jest ocenie jakości badania i wiarygodności uzyskanych danych. Całość opracowania zamyka spis przywołanych pozycji bibliografii.

Podstawą prawną prowadzenia badań w Polsce jest ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 649 i 730 wraz z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej (PBSSP) na dany rok. Omawiane badanie należy do bloku 1.23 *Rynek Pracy*.

Introduction

Within the scope of this methodological report there are presented methodological-organisational principles regarding the survey *Employment in the national economy*, which shows the organisational status up to 2019. The information presented in the report describes the current implementation of the surveys, which objective is providing the data allowing compilation by the Statistics Poland of the statistics concerning the number of employed persons in the monthly, quarterly and annual periods by the kind of activity, ownership sectors or territorial division. The information is necessary for the assessment of the current situation on the labour market, which is the basis for social-economic policy by the Government, while at the local level by the local government units. The data also serve for carrying out analyses and are used in various projects carried out by universities and research centers. In addition, they are often taken into account in the decision making process by entrepreneurs and other analysts of the labour market and economic situation.

The Report consists of nine chapters. The first chapter presents briefly the survey history and changes which the survey underwent over time. The second chapter defines the subjective scope of the survey, i.e. the surveyed population, while the third one – the objective scope of the survey. The fourth chapter describes the type and method of the survey implementation; the fifth one – presents the characteristic of data collecting tools, i.e., electronic questionnaires, as well as the obligation to participate in the statistical survey. The sixth chapter describes main variables, definitions and measures and indicators used in the survey. Organisation and management of the survey are presented in the seventh chapter, while the way of data presentation – in the eighth chapter. The last chapter is devoted to the survey evaluation, i.e. the assessment of the data quality and credibility. The entire publication is closed with a list of bibliography items.

The legal basis for carrying out the surveys in Poland is the law of 29 June 1995 on public statistics (Journal of Laws of 2019, item 649 and 730 with later amendments) and the regulation of the Council of Ministers regarding The statistical survey program of official statistics (PBSSP) for a given year. The presented survey is included in PBSSP in the block 1.23 *Labour market*.

1. Historia badania

1. Survey history

Dane o liczbie osób pracujących publikowane były przez Główny Urząd Statystyczny już w latach 30-tych XX wieku. Po II wojnie światowej informacje te zaczęto upowszechniać od roku 1946. Na przestrzeni lat wystąpiło kilka zmian, które w sposób bezpośredni lub pośredni miały wpływ na prezentację danych dotyczących liczby osób pracujących.

Do 2000 roku dane zbierane były na formularzu Z-01 (*Sprawozdanie o stanie zatrudnienia*). W 2001 roku nastąpiło włączenie zmiennych z formularza Z-01 do formularza Z-06 (*Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*).

Kolejną istotną zmianą była wprowadzona w 2000 r. modyfikacja klas wielkości badanych jednostek, polegająca na zmianie progów małych i średnich przedsiębiorstw. Do 1999 r. jednostkami małymi były jednostki o liczbie pracujących do 5 osób, a średnimi – od 6 do 49 osób. Natomiast jednostkami dużymi te o liczbie pracujących 50 i więcej. Od 2000 r. jednostki małe to jednostki o liczbie pracujących do 9 osób, a średnie – od 10 do 49 osób. Jednostki duże pozostały bez zmiany progów.

Dane o liczbie osób pracujących prezentowane są także według klasyfikacji działalności jednostek, które również podlegały zmianom. Od 1 stycznia 2008 r. obowiązującą klasyfikacją jest Polska Klasyfikacja Działalności – PKD 2007, opracowana na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. Klasyfikacja PKD 2007 wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885). Natomiast od 1997 r. do 2007 r. stosowano Polską Klasyfikację Działalności – PKD (w 2004 r. została ona znowelizowana); od 1994 r. do 1996 r. – Europejską Klasyfikację Działalności, a do 1993 r. – Klasyfikację Gospodarki Narodowej.

Na przestrzeni lat zmianie uległ również podział administracyjny (terytorialny) Polski, który miał wpływ na sposób prezentowania danych regionalnych o liczbie osób pracujących. Z dniem 1 stycznia 1999 roku wprowadzono trójstopniowy podział administracyjny (województwa, powiaty, gminy), który zastąpił obowiązujący wcześniej dwustopniowy podział administracyjny na województwa i gminy.

2. Zakres podmiotowy badania

2. Subjective scope of the survey

Badaniem liczby osób pracujących, w tym zatrudnionych objęte są wszystkie podmioty gospodarki narodowej; tj. przedsiębiorstwa niefinansowe, jak i finansowe, oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a także jednostki sfery budżetowej, organizacje członkowskie, fundacje, stowarzyszenia, samorządy gospodarcze, organizacje pracodawców, partie polityczne, związki zawodowe i inne organizacje społeczne, jednostki budżetowe prowadzące działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, duchowni pełniący obowiązku duszpasterskie oraz pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Źródłem pozyskiwania danych są formularze statystyczne, zróżnicowane pod względem doboru jednostek sprawozdawczych oraz częstotliwości przekazywania danych, a także dane pochodzące z Powszechnego Spisu Rolnego (ostatnie dane dotyczą 2010 r.) i z rejestrów administracyjnych (szczegółowy opis na str. 13).

2.1. Meldunek DG-1

2.1. Report DG-1

Źródłem krótkookresowych informacji o liczbie osób pracujących jest m.in. **miesięczny Meldunek o działalności gospodarczej DG-1**. Badaniem tym są objęte podmioty, o liczbie pracujących 10 i więcej - osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do następujących sekcji:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A) – tylko Leśnictwo i pozyskiwanie drewna (dział 02) oraz Rybołówstwo w wodach morskich (klasa 03.11),
- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B)
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
- Budownictwo (sekcja F),
- Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym (sekcja I),
- Informacja i komunikacja (sekcja J),
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M) – z wyłączeniem Badań naukowych i prac rozwojowych (dział 72) i Działalności weterynaryjnej (dział 75),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R),
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S) – z wyłączeniem Działalności organizacji członkowskich (dział 94).

Są to jednostki zaliczane do tzw. sektora przedsiębiorstw.

2.2. Sprawozdanie Z-03

2.2 Report Z-03

Źródłem krótkookresowych informacji o liczbie osób pracujących jest również **kwartalne Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach** prowadzone na formularzu Z-03. Jednostki zaliczane do zakresu podmiotowego badania na formularzu Z-03 nie zostały zobowiązane do sporządzania tego sprawozdania za IV kwartał. Zamiast tego wypełniają bardziej szczegółowe roczne sprawozdanie Z-06.

Badaniem na formularzu Z-03 objęte są:

- jednostki sfery budżetowej oraz instytucje gospodarki budżetowej zaklasyfikowane do wszystkich rodzajów działalności bez względu na liczbę pracujących;
- podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność gospodarczą, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej i nie są zaliczane do sektora przedsiębiorstw. Są to zatem podmioty prowadzące działalność zakwalifikowaną według PKD do działu:
  - Rybactwo (dział 03) z wyłączeniem Rybołówstwa w wodach morskich (klasa 03.11) w ramach sekcji Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A),
  - Badania naukowe i prace rozwojowe (dział 72) oraz Działalność weterynaryjna (dział 75) w ramach sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- podmioty gospodarki narodowej, bez względu na liczbę pracujących, prowadzące działalność gospodarczą zakwalifikowaną według PKD do sekcji:
  - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A) – tylko Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową (dział 01) - z wyjątkiem jednostek objętych zakresem podmiotowym badania SP-3 (patrz rozdział 2.4),
  - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K) - z wyjątkiem jednostek objętych zakresem podmiotowym badania SP-3 (patrz rozdział 2.4),
  - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O),
  - Edukacja (sekcja P) - z wyjątkiem jednostek objętych zakresem podmiotowym badania SP-3 (patrz rozdział 2.4),
  - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q) – z wyjątkiem jednostek objętych zakresem podmiotowym badania SP-3 (patrz rozdział 2.4).

2.3. Sprawozdanie Z-06

2.3. Report Z-06

Uzupełnieniem miesięcznych i kwartalnych badań krótkookresowych podmiotów o liczbie osób pracujących 10 osób i więcej oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących jest **roczne** badanie prowadzone na formularzu Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Do zakresu podmiotowego badania prowadzonego na formularzu Z-06 zaliczamy zarówno jednostki należące do populacji badanej w ramach meldunku DG-1 (tzw. sektora przedsiębiorstw), jak i jednostki, które są zobowiązane do składania kwartalnego sprawozdania Z-03.

2.4. Sprawozdanie SP-3

2.4. Report SP-3

Dopełnieniem rocznego badania na formularzu Z-06 jest **roczne** badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób (tzw. jednostek małych) realizowane na formularzu SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*. Badaniem objęte są podmioty prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną według PKD do sekcji:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A): Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową (dział 01) – wyłącznie jednostki z kapitałem zagranicznym; Leśnictwo i pozyskiwanie drewna (dział 02) oraz Rybactwo (dział 03); z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne,
- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
- Budownictwo (sekcja F),
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym (sekcja I),
- Informacja i komunikacja (sekcja J),
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K) - z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych,
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
- Edukacja (sekcja P) - z wyłączeniem szkół wyższych (podklasa 85.42.B),
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q) - z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R) - z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną,
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S): Działalność organizacji członkowskich (dział 94) – wyłącznie jednostki z kapitałem zagranicznym, Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego (dział 95) oraz Pozostała indywidualna działalność usługowa (dział 96).

Jednostki tzw. małe, które nie są objęte badaniem na formularzu SP-3, zostały zobowiązane do składania sprawozdania Z-03 za I, II, III kwartał, a następnie rocznego sprawozdania Z-06.

Do zbilansowania liczby osób pracujących w gospodarce narodowej wykorzystywane są również:

- dane dotyczące jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego pozyskiwane z Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- dane o liczbie osób duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie pochodzące z Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego, ze statystycznej Ankiety Wyznaniowej GUS, a także na podstawie szacunków GUS,
- wykorzystywane są również informacje nt. liczby osób pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego (ostatnie dane dot. 2010r.),
- opracowane na podstawie danych administracyjnych szacunki liczby osób pracujących zatrudnionych w organizacjach członkowskich, fundacjach, stowarzyszeniach, samorządach gospodarczych, organizacjach pracodawców, partiach politycznych, związkach zawodowych i innych organizacjach społecznych.

Połączone wyżej wymienione zbiory danych o osobach pracujących oraz dane na podstawie badania na formularzu Z-06 i SP-3 tworzą **zestaw danych dla gospodarki narodowej**.

3. Zakres przedmiotowy badania

3. Objective scope of the survey

W badaniu *Pracujący w gospodarce narodowej* w ramach poszczególnych sprawozdań gromadzone są poniżej wskazane dane.

Tablica 1. Informacje pozyskiwane w badaniach z zakresu pracujących

Wyszczególnienie	Miesięczne badanie na formularzu DG-1: Meldunek o działalności gospodarczej	Kwartalne badanie na formularzu Z-03 : Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach	Roczne badanie na formularzu Z-06: Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy	Roczne badanie na formularzu SP-3: Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw	Pozostałe źródła (wymienione w rozdziale 2)
Pracujący ogółem			+	+	
Pracujący w głównym miejscu pracy	+	+	+	+	+
w tym:					
pracujący w porze nocnej			+		
niepełnosprawni			+		
cudzoziemcy			+		
emeryci i renciści			+		
pracownicy zatrudnieni w formie telepracy			+		
Zatrudnieni na podstawie umowy o pracę			+	+	+
w tym niepełnozatrudnieni			+	+	
Właściciele, współwłaściciele łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin			+	+	
Osoby wykonujące pracę nakładczą			+		
Agenci (bez soltysów)			+		
Członkowie spółdzielni produkcji rolniczej			+		
Pełnozatrudnieni			+		
Przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy			+		
Zwolnieni (pełnozatrudnieni) z pracy			+		
Informacje dodatkowe					
Osoby udostępnione (zatrudnione) przez agencję pracy tymczasowej			+		
Osoby zatrudnione na kontraktach, w których umowa nie ma charakteru umowy o pracę			+		
Osoby, z którymi zawarto umowę zlecenia, a które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy, w tym emeryci i renciści			+		
Osoby, z którymi zawarto umowę o dzieło, a które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy, w tym emeryci i renciści			+		

Dane o liczbie osób pracujących w głównym miejscu pracy prezentowane są:

- według faktycznego miejsca pracy i faktycznie prowadzonej działalności jednostki, w której zatrudniony wykonuje pracę. Są to osoby pracujące w poszczególnych miastach (dzielnicach, delegaturach) oraz gminach niezależnie od tego, w jakim województwie zlokalizowana jest siedziba pracodawcy,

oraz

- według siedziby jednostek prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej (przedsiębiorstw) oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i przeważającego rodzaju działalności. Jest to suma wszystkich osób pracujących dla danego pracodawcy (jednostki zatrudniającej) niezależnie od tego, w jakim województwie faktycznie wykonują oni prace.

4. Rodzaj i metoda badania

4. Survey type and method

W PBSSP badanie *Pracujący w gospodarce narodowej* ujęte jest jako badanie stałe, tzn. kontynuowane jest corocznie.

Dane opracowywane są tzw. metodą przedsiębiorstw. Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych (np. sekcje, działy PKD) i układów terytorialnych (np. makroregiony, regiony).

Operat do badania tworzony jest na podstawie Bazy Jednostek Statystycznych (BJS), która z kolei aktualizowana jest danymi z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON). Operat stanowią jednostki wybierane do badania z BJS między innymi na podstawie informacji dotyczących:

- klasy wielkości przedsiębiorstwa mierzonej liczbą pracujących,
- przeważającego rodzaju działalności,
- podstawowej i szczególnej formy prawnej,
- formy własności,
- formy finansowania,
- stanu aktywności prawno-ekonomicznej.

Na podstawie operatu tworzone są kartoteki do poszczególnych badań, zawierające listę jednostek zobligowanych do przekazania danych na formularzach (zgodnie z zakresem podmiotowym badania). W przypadku badania dotyczącego *Pracujących w gospodarce narodowej* do każdego rodzaju formularza tworzona jest odrębna kartoteka.

4.1. Meldunek DG-1

4.1. Report DG-1

Jednostki zaliczane do sektora przedsiębiorstw badane są w cyklu miesięcznym. Podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób (tzw. duże) badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób (tzw. średnie) - metodą reprezentacyjną na wylosowanej próbie (co najmniej 10 %).

Operat badania liczy około 108 tys. jednostek, z czego około 20 tys. to podmioty o liczbie pracujących 50 i więcej osób, natomiast 88 tys. to podmioty o liczbie pracujących 10-49 osób. Próba badania zawiera około 33 tys. jednostek. Więcej informacji na temat badania realizowanego na formularzu DG-1 można znaleźć w publikacji *Zeszyt metodologiczny. Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej przedsiębiorstw* (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe/zeszyt-metodologiczny-miesieczny-meldunek-o-dzialalnosci-gospodarczej-przedsiębiorstw,31,1.html>).

4.2. Sprawozdanie Z-03

4.2. Report Z-03

Kwartalne *Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Z-03* jest badaniem pełnym, to znaczy wszystkie jednostki wymienione w zakresie podmiotowym badania (opisanym w rozdziale 2.2) zobowiązane są do złożenia tego sprawozdania. Kartoteka badania zawiera około 100 tys. jednostek, a w przypadku braków odpowiedzi dane są imputowane (zagadnienie to jest dokładniej omówione w rozdziale 9).

4.3. Sprawozdanie Z-06

4.3. Report Z-06

Jednostki sfery budżetowej oraz instytucje gospodarki budżetowej zaklasyfikowane do wszystkich rodzajów działalności niezależnie od liczby pracujących oraz wszystkie podmioty gospodarki narodowej, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej badane są metodą pełną w cyklu rocznym na formularzu Z-06. Kartoteka badania zawiera około 212 tys. jednostek i tak jak w przypadku formularza Z-03, jeżeli zaistnieją braki odpowiedzi imputuje się dane (o czym mowa w rozdziale 9).

4.4. Sprawozdanie SP-3

4.4 Report SP-3

Jednostki małe badane są w cyklu rocznym metodą reprezentacyjną na próbie około 4%, a operat badania liczy około 2 450 tys. jednostek. Więcej na temat *Sprawozdania o działalności gospodarczej przedsiębiorstw* można znaleźć w *Zeszytzie metodologicznym. Badania przedsiębiorstw niefinansowych 2019* (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe/zeszyt-metodologiczny-badania-przedsiębiorstw-niefinansowych-2019,28,2.html>).

5. Narzędzia zbierania danych

5. Data collecting tools

5.1. Formularze elektroniczne

5.1. Electronic forms

Podstawową formą zbierania danych o liczbie osób pracujących jest formularz elektroniczny. Zgodnie z programem badań statystycznych statystyki publicznej podmioty gospodarki narodowej, dla których został określony obowiązek sprawozdawczy są zobligowane przekazywać dane w formie elektronicznej na Portal Sprawozdawczy GUS, gdzie udostępnione są aplikacje umożliwiające wypełnienie formularzy on-line. Zalogowanie się jest możliwe poprzez aktywowane wcześniej konto. Procedura tworzenia konta znajduje się w *Przewodniku po sprawozdawczości elektronicznej* zamieszczonym na stronie internetowej GUS pod adresem: <http://form.stat.gov.pl/formularze/przewodnik/psinfo.htm>.

W czasie rejestracji danych przez jednostki przeprowadzana jest kontrola logiczno-rachunkowa wprowadzanych wartości oraz kontrola spójności między poszczególnymi działami danego formularza. W przypadku wystąpienia nietypowych sytuacji w spójności danych, ale mogących zaistnieć w statystyce rynku pracy, wyświetlany jest odpowiedni komunikat i osoba sporządzająca sprawozdanie ma możliwość dokonania korekty bądź potwierdzenia poprawności wpisanych wartości. Inna sytuacja ma miejsce w przypadku wykrycia przez system błędu (tzw. bezwzględny), który wymaga od użytkownika skorygowania niepoprawnych danych, aby mogło nastąpić zatwierdzenie sprawozdania, które jest jednoznaczne z wypełnieniem przez jednostkę obowiązku sprawozdawczego.

Dane zbierane są na formularzach DG-1 (formularz elektroniczny od 2005 roku), Z-03 (formularz elektroniczny od 2006 roku), Z-06 (formularz elektroniczny od 2007 roku) i SP-3 (formularz elektroniczny od 2008 roku). Wzory wyżej wymienionych formularzy za 2018 rok stanowią załączniki do *Zeszytu...* i dostępne są również pod adresem: <http://form.stat.gov.pl/formularze/formularze.htm>.

5.2. Obowiązek udziału w badaniu

5.2. Obligation to participate in the survey

Badanie *Pracujący w gospodarce narodowej* jest badaniem obowiązkowym, tzn. że wszystkie jednostki, które zostały wybrane według kryterium określonego w PBSSP mają obowiązek złożenia odpowiednich sprawozdań.

6. Zmienne występujące w badaniu

6. Variables present in the survey

6.1. Główne zmienne w badaniu

6.1. Main variables in the survey

Spośród wielu zmiennych występujących na formularzach statystycznych na potrzeby badania o liczbie osób pracujących wykorzystywane są m.in. zmienne:

- **pracujący**, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy – w okresach miesięcznych, kwartalnych i rocznych,
- **zatrudnieni** – w okresach rocznych,
- **pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni** – w okresach rocznych,
- **właściciele, współwłaściciele, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin** – w okresach rocznych.

Wszystkie zmienne gromadzone w okresach miesięcznych, kwartalnych i rocznych przedstawiono w Tabeli 1 w rozdziale 3 *Zakres przedmiotowy badania*.

Przez pracujących w gospodarce narodowej w badaniach prowadzonych poprzez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej rozumie się:

- osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód, bez względu na czas i miejsce trwania tej pracy, na podstawie stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie której jest świadczona praca; bez osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło;
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Zgodnie z metodologią badań prowadzonych poprzez podmioty gospodarki narodowej **do pracujących zalicza się:**

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego, oraz osoby zatrudnione za granicą na rzecz jednostek krajowych;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek:
  - właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin);
  - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie;
  - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody (np. architekt, lekarz, adwokat);
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- agentów;
- członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze), a także członków spółdzielni kółek rolniczych;
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Do pracujących zalicza się osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia (np. przy realizacji usług eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów centralnych, polskich przedstawicielstw przy ONZ oraz innych misji, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych). Do pracujących zalicza się również osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze, a także nauczycieli przebywających na urloпах zdrowotnych lub „będących czasowo w stanie nieczynnym” oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę.

W badaniach prowadzonych poprzez podmioty gospodarki narodowej **do pracujących nie zalicza się:**

- osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe;
- osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło;
- osób przebywających na urloпах wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- osób, którym udzielono urloпов bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- osób pobierających świadczenie rehabilitacyjne;
- pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.

Ponadto informujemy, że badane jednostki nie wykazują pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencje pracy tymczasowej i skierowanych do pracy w tych podmiotach (są oni ujęci w sprawozdaniach agencji tymczasowych).

W badaniach prowadzonych poprzez przedsiębiorstwa **do zatrudnionych zalicza się** osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, powołania, mianowania, wyboru) lub stosunku służbowego, w tym również:

- osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych finansowanych z Funduszu Pracy,
- osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu odbycia przygotowania zawodowego,
- osoby pracujące poza granicami kraju zatrudnione przez krajowe jednostki organizacyjne,
- osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej,
- cudzoziemców zatrudnionych przez zakłady pracy lub osoby fizyczne, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- nauczycieli przebywających na urloпах zdrowotnych lub „będących czasowo w stanie nieczynnym”,
- osoby zatrudnione w działalności finansowanej z zakładowego funduszu socjalnego (np. na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży),
- osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych (jednostki wojskowe, uczestnicy Ochotniczych Hufców Pracy, z wyjątkiem zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego, junacy obrony cywilnej, junacy straży przemysłowej i pożarnej),
- skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę, którzy powinni być wykazywani w zakładach, z którymi zawarta jest umowa i na rzecz których pracują, a nie w zakładach karnych, gdzie dokonywana jest wypłata wynagrodzeń,
- osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze.

Przy ustalaniu **stanu zatrudnienia na dany dzień** w osobach fizycznych brane są pod uwagę osoby pełnozatrudnione oraz osoby niepełnozatrudnione, które wskazują daną jednostkę jako **główne miejsce pracy**.

Zależność pomiędzy pracującymi w gospodarce narodowej a zatrudnionymi przedstawia poniższa tablica.

Tablica 2. Pracujący w gospodarce narodowej według statusu zatrudnienia (stan w dniu 31 grudnia 2018 r.)

Wyszczególnienie	Pracujący ¹						
	ogółem	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	właściciele, współwłaściciele, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin	członkowie spółdzielni produkcji rolniczej	agenci	nakładcy	duchowni
	w tys. osób						
O G Ő Ł E M	15949,7	11792,0	4110,6	8,4	6,4	0,6	31,7

¹ Pracujący w głównym miejscu pracy

6.2. Definicje podstawowych pojęć stosowanych w badaniu

6.2. Definitions of principal terms used in the survey

Jednostka prawna obejmuje osoby prawne, których istnienie jest uznane przez prawo, niezależnie od osób indywidualnych lub instytucji, które są ich właścicielami lub członkami. Do jednostek prawnych zalicza się:

- osoby prawne,
- jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej,
- przedsiębiorstwa osób fizycznych.

Sfera budżetowa kryterium zaliczenia danej jednostki do sfery budżetowej w badaniach statystycznych jest forma jej finansowania. Do tej sfery zalicza się jednostki budżetowe i zakłady budżetowe.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów.

Pracujący ogółem to wszystkie osoby pracujące w jednostce niezależnie od tego czy osoby te pracują na czas określony lub nieokreślony czy też w pełnym czy niepełnym wymiarze także w innych jednostkach sprawozdawczych (nie zalicza się do osób pracujących wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia i umowy o dzieło oraz osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego).

Pracujący w głównym miejscu pracy to osoby pracujące w jednostce, które deklarują na podstawie określonych kryteriów (np. wymiaru godzin lub kwoty wynagrodzenia), że dana jednostka sprawozdawcza jest ich głównym miejscem pracy. Są to przede wszystkim osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy. Do **pracujących w głównym miejscu pracy**, zalicza się **zatrudnionych**, właścicieli, współwłaścicieli, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin, członków spółdzielni produkcji rolniczej, agentów (bez sołtysów) i osoby wykonujące pracę nakładczą. I ta kategoria pracujących jest publikowana w badaniu *Pracujący w gospodarce narodowej*, ze względu na zasadę jednorazowego ujmowania osób pracujących w kilku miejscach.

Zatrudnieni to osoby wykonujące pracę na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (inaczej: pracownicy najemni).

Zatrudnieni są pojęciem węższym niż pracujący w głównym miejscu pracy, do których, prócz zatrudnionych, zalicza się właścicieli, współwłaścicieli, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin,

członków spółdzielni produkcji rolniczej, agentów (bez sottysów) i osoby wykonujące pracę nakładczą. Przy ustalaniu stanu zatrudnienia na dany dzień w osobach fizycznych brane są pod uwagę osoby pełnozatrudnione oraz osoby niepełnozatrudnione.

Pracownicy pełnozatrudnieni to osoby, które pracują w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

Do tej grupy zalicza się również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Pracownicy niepełnozatrudnieni to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

Właściciele i współwłaściciele to osoby wykonujące pracę na własny rachunek, tj. prowadzące działalność gospodarczą. Uwzględnia się tu również członków rodziny pomagających w prowadzeniu rodzinnej działalności.

Agenci to osoby, z którymi jednostka sprawozdawcza zawarła umowę agencyjną, umowę na warunkach zlecenia o prowadzeniu placówek handlowych, usługowych lub o wykonywaniu zleconych czynności oraz pomagający członkowie ich rodzin i osoby zatrudnione przez agentów. Do agentów nie zalicza się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą.

Osoby wykonujące pracę nakładczą to osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

Członkowie spółdzielni produkcji rolniczej to członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członków spółdzielni kółek rolniczych.

Osoby wykonujące pracę w porze nocnej to osoby, dla których praca nocna wynika z obowiązującego w zakładzie pracy rozkładu czasu pracy, a więc nie jest świadczona incydentalnie. Do kategorii tej zalicza się wszystkie osoby zgodnie z ewidencją, tzn. nawet jeśli były nieobecne w pracy w danym dniu (np. z powodu urlopu, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej).

Do liczby **przyjętych do pracy** zalicza się osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny.

Do liczby **zwolnionych z pracy** należą osoby:

- z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi);
- które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy;
- które porzuciły pracę, a także
- zmarłe – ze względów ewidencyjnych.

Ponadto do liczby **przyjętych do pracy** lub **zwolnionych z pracy** zalicza się osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze i bezpłatne oraz świadczenia rehabilitacyjne.

6.3. Miary i wskaźniki stosowane w badaniu

6.3. Measures and indicators used in the survey

Podstawową jednostką miary w badaniach o pracujących jest liczba osób.

W przypadku ruchu zatrudnionych stosuje się dwie miary oceniające natężenie ruchu pracowników:

- **współczynnik przyjęć** – obliczany jako stosunek liczby przyjętych, pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (w badanym okresie) do liczby pełnozatrudnionych w ostatnim dniu poprzedniego okresu;
- **współczynnik zwolnień** – obliczany jako stosunek liczby pracowników zwolnionych, pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze (w danym okresie) do liczby pełnozatrudnionych w ostatnim dniu poprzedniego okresu

W badaniach statystycznych z zakresu liczby osób pracujących stosuje się następujące metody grupowania danych.

Główne miejsce pracy

Pojęcie „główne miejsce pracy” stosowane jest w statystyce w celu obliczania liczby osób pracujących, przyjmując zasadę jednorazowego ujmowania osób pracujących w kilku miejscach pracy, tzn. osoby zatrudnione w dwóch lub więcej miejscach pracy powinny oświadczyć, które miejsce pracy uważają za główne, przyjmując za kryterium np. wymiar godzin pracy, kwotę wynagrodzenia.

Dla pracującego emeryta lub rencisty głównym miejscem pracy jest zakład pracy, a emerytura lub renta jest źródłem dochodu dla tej osoby.

Pracujący według sektorów własności

Grupowanie pracujących według sektorów własności oznacza podział na pracujących w sektorze publicznym oraz w sektorze prywatnym.

Do sektora publicznego zalicza się podmioty gospodarcze stanowiące własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Do sektora prywatnego zalicza się podmioty gospodarcze stanowiące własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

Rodzaj działalności zakładu pracy

Grupowanie pracujących według rodzaju działalności zakładu pracy oznacza prezentowanie danych w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zgodnie z przeważającym rodzajem prowadzonej działalności jednostki będącej miejscem pracy dla danej osoby. PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem rodzaju działalności gospodarczej realizowanej przez jednostki (podmioty gospodarcze). Ustala ona symbole, nazwy i zakres poszczególnych grupowań klasyfikacyjnych na różnych poziomach, tj. sekcji, działów, grup i klas.

7. Organizacja i zarządzanie realizacją badania

7. Organisation and management of the survey

Za metodologię, analizę, opracowanie i prezentację wyników badań prowadzonych na formularzu Z-03, Z-06 i DG-1 (w zakresie rynku pracy) odpowiada Departament Rynku Pracy GUS, zaś pozyskiwanie danych od respondentów jest realizowane w Urzędzie Statystycznym w Bydgoszczy (badanie Z-03 i Z-06) oraz Urzędzie Statystycznym w Poznaniu (badanie DG-1). W przypadku badania na formularzu SP-3 za pozyskanie i opracowanie danych (w tym ich uogólnienie) odpowiada Urząd Statystyczny w Łodzi. Departament Rynku Pracy GUS scala wszystkie uzyskane dane w zakresie rynku pracy z powyższych źródeł, jak i pozyskane spoza prowadzonych badań i opracowuje dane dla całej gospodarki narodowej.

7.1. Meldunek DG-1

7.1. Report DG-1

Dane z miesięcznego formularza DG-1 opracowywane są w Ośrodku Statystyki Krótkookresowej w Urzędzie Statystycznym w Poznaniu. Dane dotyczą okresu sprawozdawczego i podawane są według stanu na koniec miesiąca.

Wybrane do badania jednostki sprawozdawcze mają obowiązek złożyć meldunek DG-1 do 5 dnia roboczego po miesiącu sprawozdawczym. Po kontroli logiczno-rachunkowej i uogólnieniu danych w US Poznań dane przekazywane są do GUS do departamentów branżowych odpowiedzialnych za poszczególne bloki tematyczne na formularzu DG-1. W Departamencie Rynku Pracy opracowywana jest część danych z Działu 1. Podstawowe dane o działalności gospodarczej dotycząca m.in. pracujących (wiersz 06 na formularzu), gdzie szczegółowej analizie podlegają tablice z danymi dla poszczególnych województw oraz tablice ogólnopolskie. Następnie informacje o pracujących udostępniane są w miesięcznych i kwartalnych publikacjach, opracowaniach GUS, jak również zamieszczane na stronie internetowej Urzędu.

Szczegółowy opis opracowywania wszystkich danych zbieranych na formularzu DG-1 znajduje się w publikacji *Zeszyt metodologiczny. Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*.

7.2. Sprawozdanie Z-03

7.2. Report Z-03

W okresach kwartalnych zbierane są dane na formularzu Z-03, stanowiące uzupełnienie danych gromadzonych na formularzu DG-1. Jednostki objęte tym badaniem mają obowiązek do 11. dnia kalendarzowego po kwartale sprawozdawczym wypełnić sprawozdanie Z-03.

W Ośrodku Badań i Analiz Rynku Pracy w Urzędzie Statystycznym w Bydgoszczy przeprowadzana jest kontrola logiczno-rachunkowa oraz opracowywane i sprawdzane są tablice z danymi dla poszczególnych województw oraz tablice ogólnopolskie. Dane te przekazywane są później do GUS do Departamentu Rynku Pracy w dwóch terminach: jako dane wstępne, a później jako dane ostateczne, a następnie opracowywane i publikowane w kwartalnych publikacjach GUS.

7.3. Sprawozdanie Z-06

7.3. Report Z-06

W okresach rocznych zbierane są dane na formularzu Z-06. Dane opracowywane są w Ośrodku Badań i Analiz Rynku Pracy w Urzędzie Statystycznym w Bydgoszczy i dotyczą całego roku sprawozdawczego.

Jednostki sprawozdawcze w zależności od zakwalifikowania do jednostek budżetowych i pozostałych lub do sektora przedsiębiorstw mają obowiązek złożyć formularz Z-06 odpowiednio: do 18 stycznia bądź 2 lutego po roku sprawozdawczym (termin może ulec zmianie ze względu na dni wolne od pracy).

W US w Bydgoszczy przeprowadzana jest kontrola logiczno-rachunkowa oraz opracowywane i sprawdzane są tablice z danymi dla poszczególnych województw oraz tablice ogólnopolskie. Dane te przekazywane są później do GUS do Departamentu Rynku Pracy w trzech terminach: jako dane wstępne, dane kontrolne, a później jako dane ostateczne. W Departamencie tym podlegają one dodatkowo wnikliwej analizie i stanowią podstawę do szacowania metodą ekspercką, opartą m.in. na wiedzy i doświadczeniu pracowników, danych dla gospodarki narodowej.

Przekazywane w pierwszej kolejności (w lutym) wstępne zbiory danych z Z-06 dotyczą tylko jednostek objętych badaniem Z-03, które mają wcześniejszy termin złożenia sprawozdań (do 18 stycznia). Dane te łączone są ze zbiorami wynikowych danych z DG-1 (za cały rok) oraz danymi o jednostkach małych wyszacowanymi na podstawie SP-3 z poprzedniego roku i tworzą zbiór wstępnych danych dla gospodarki narodowej. Pierwsza (szacunkowa) informacja o wzroście lub spadku liczby osób pracujących za rok poprzedni jest podawana w styczniu kolejnego roku w publikacji „Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju”.

Dane kontrolne (dostępne w maju) obejmują już całą zbiorowość badaną na formularzu Z-06. W Departamencie Rynku Pracy podlegają jeszcze dodatkowej kontroli m.in. porównywane są zbiory danych z Z-06 z zakresu sektora przedsiębiorstw z danymi DG-1 za cały rok, gdyż sporządzają je te same jednostki i dotyczą tego samego okresu. Wyniki dla całej gospodarki narodowej mają charakter danych wstępnych i są opracowywane na potrzeby jak najwcześniejszego opublikowania danych rocznych w Informacji sygnałnej *Pracujący i wynagrodzenia w gospodarce narodowej (dane wstępne)* oraz w *Małym Roczniku Statystycznym Polski*.

Dane ostateczne (dostępne w sierpniu) ponownie podlegają kontroli w Departamencie Rynku Pracy, a następnie upowszechniane są w szerokim zakresie w publikacji *Pracujący w gospodarce narodowej* oraz w Informacji sygnałnej *Pracujący i wynagrodzenia w gospodarce narodowej (dane ostateczne)* i w licznych rocznikach GUS, w tym w *Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej*, a także w bazie danych *Bank Danych Lokalnych*.

7.4. Sprawozdanie SP-3

7.4. Report SP-3

W okresach rocznych zbierane są także dane na formularzu SP-3 w zakresie pracujących - dotyczą stanu na koniec roku. Dane opracowywane są w Ośrodku Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Urzędzie Statystycznym w Łodzi.

Wylosowane jednostki sprawozdawcze mają obowiązek do 15 marca po roku sprawozdawczym wypełnić formularz SP-3 (termin może ulec zmianie ze względu na dni wolne od pracy).

Po kontroli logiczno-rachunkowej i uogólnieniu danych, US Łódź przekazuje w połowie września zbiory do GUS-u do departamentów branżowych odpowiedzialnych za poszczególne bloki tematyczne zawarte na formularzu SP-3. W Departamencie Rynku Pracy opracowywane są dane dotyczące m.in. pracujących ogółem i zatrudnionych.

8. Sposób prezentacji wyników badania

8. Presentation of the survey results

Wynikowe dane o pracujących w sektorze przedsiębiorstw ogłaszane są co miesiąc, natomiast kwartalnie - informacje obejmujące gospodarkę narodową w zakresie jednostek o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostek sfery budżetowej bez względu na liczbę pracujących. Roczne dane z zakresu pracujących obejmują całą gospodarkę narodową. Najczęściej informacje te są prezentowane według rodzaju działalności jednostek (sekcje PKD 2007) oraz według województw.

Zgodnie z Ustawą o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. wszystkie dane przekazywane na formularzach statystycznych przez jednostki objęte są tajemnicą statystyczną i nie są nikomu udostępniane. Służą jedynie do opracowania danych zagregowanych.

Rozróżniamy pojęcie tajemnicy pierwotnej i tajemnicy wtórnej.

- **Tajemnica pierwotna** oznacza, że nie mogą być publikowane ani udostępniane uzyskane w badaniach statystycznych statystyki publicznej informacje statystyczne możliwe do powiązania i zidentyfikowania ich z konkretną osobą oraz dane indywidualne, charakteryzujące wyniki ekonomiczne działalności podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą, w szczególności jeżeli na daną agregację składa się mniej niż trzy podmioty lub udział jednego podmiotu w określonym zestawieniu jest większy niż trzy czwarte całości (art. 38 ust. 2 ustawy). W praktyce oznacza to konieczność ukrycia przez statystyków pozycji spełniających powyższe warunki w tablicach publikacyjnych, zbiorach lub bazach danych przeznaczonych do udostępniania.
- **Tajemnica wtórna** dotyczy ochrony danych objętych wcześniej tajemnicą pierwotną, które mogą zostać wyliczone na podstawie dostępnych danych, np. w przypadku udostępnienia danych ogółem i ukrycia tylko jednej składowej (jednego agregatu) objętej pierwotną tajemnicą statystyczną, można przez różnicę wyliczyć ukrytą wartość. Aby uniknąć takiej sytuacji należy dodatkowo ukryć inną składową (nawet jeśli nie jest objęta pierwotną tajemnicą statystyczną) lub utworzyć nowy agregat przeznaczony do udostępnienia, który będzie sumą co najmniej dwóch agregatów, spośród których jeden stanowi tajemnicę pierwotną.

8.1. Wyniki dostępne na stronach GUS

8.1. Results available on the Statistics Poland websites

Wyniki badania upowszechniane są w:

- miesięcznym *Biuletynie Statystycznym* (gospodarka narodowa i sektor przedsiębiorstw; przekroje: sekcje, działy, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej/publikacja,4.html>
- miesięcznej publikacji *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju* (gospodarka narodowa ogółem Polska): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej/publikacja,1.html>
- kwartalnej publikacji *Zatrudnienie i wynagrodzenia w gospodarce narodowej* (sektor przedsiębiorstw i gospodarka narodowa; przekroje: sekcje, formy własności): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/publikacja,1.html>,
- *Małym Roczniku Statystycznym Polski* (gospodarka narodowa; przekroje: sekcje, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/publikacja,1.html>,
- *Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej* (gospodarka narodowa; przekroje: sekcje, działy, formy własności, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/publikacja,2.html>,

- *Roczniku Statystycznym Województw* (gospodarka narodowa; przekroje: m.in. województwa, sekcje): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/publikacja,4.html>,
- *Roczniku Statystycznym Przemysłu* (gospodarka narodowa; przekroje: sekcje działy, formy własności, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/publikacje,5.html>,
- *Roczniku Statystycznym Leśnictwa* (sektor przedsiębiorstw i gospodarka narodowa; przekroje: działy, formy własności, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/publikacja,13.html>,
- *Roczniku Statystycznym Rolnictwa* (gospodarka narodowa; przekroje, m.in. działy, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/publikacja,6.html>,
- *Roczniku Statystycznym Pracy* (gospodarka narodowa; przekroje m.in. sekcje, formy własności, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/publikacja,7.html>,
- rocznej publikacji *Pracujący w gospodarce narodowej* (gospodarka narodowa; przekroje m.in. sekcje, działy, formy własności, województwa): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/publikacja,7.html>,
- corocznej informacji sygnałnej *Pracujący i wynagrodzenia w gospodarce narodowej* (gospodarka narodowa; przekroje: sekcje) - szczegółowy harmonogram upowszechniania informacji znajduje się pod adresem: <https://stat.gov.pl/sygnalne/informacje-sygnalne/4,2019,kategoria.html>,
- corocznej publikacji analitycznej *Wybrane aspekty rynku pracy* (gospodarka narodowa; przekroje: m.in. sektory własności, sekcje, województwa, wielkości jednostek): <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/zasady-metodyczne-rocznik-pracy/publikacja,4.html>.

8.2. Bazy danych

8.2. Databases

Na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego znajdują się również witryny do internetowych baz danych zawierających m.in. dane o pracujących:

- Bank Danych Lokalnych – *Rynek Pracy* (sektor przedsiębiorstw i gospodarka narodowa; przekroje m.in. sekcje, makroregiony, regiony, województwa, powiaty, gminy): <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>,
- Bank Danych Makroekonomicznych – *Rynek Pracy* (sektor przedsiębiorstw i gospodarka narodowa): <https://bdm.stat.gov.pl/>,
- Dziedzina Baza Wiedzy – *Rynek Pracy* (gospodarka narodowa; przekroje: sekcje, województwa): <http://swaid.stat.gov.pl/SitePagesDBW/RynekPracy.aspx>,
- Strateg (gospodarka narodowa; przekroje: województwa): <https://strateg.stat.gov.pl/>.

8.3. Wykorzystanie wyników i użytkownicy danych

8.3. Use of the results and data users

Wyniki badania są wykorzystywane do opracowywania informacji na potrzeby:

- rachunków narodowych,
- administracji rządowej i samorządowej,
- Narodowego Banku Polskiego,
- Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej
- Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,

- Międzynarodowej Organizacji Pracy i innych zagranicznych instytucji statystycznych,
- uczelni (w tym studentów przy tworzeniu prac dyplomowych i pracowników uczelni),
- ośrodków badawczych, ekonomistów i analityków rynkowych,
- przedsiębiorców,
- odbiorców indywidualnych.

9. Ocena jakości badania

9. Assessment of the survey quality

Ocena jakości badań statystycznych jest przedsięwzięciem kompleksowym, wymagającym zaangażowania pracowników statystyki publicznej i obejmującym całościowo prowadzone badania statystyczne. W celu osiągnięcia i utrzymania wysokiej jakości informacji pochodzących z ww. badań wyniki ze sprawozdań podlegają wnikliwej ocenie jakości. Ocena przeprowadzana jest raz w roku. Autorzy badań w celu oceny jakości sporządzają między innymi raport jakości.

Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Systemu Statystycznego jakość w statystyce publicznej jest określana na podstawie następujących kryteriów:

- przydatność,
- dokładność,
- terminowość (czas pomiędzy dostępnością danych a opisywanym zjawiskiem),
- punktualność,
- dostępność i przejrzystość,
- porównywalność,
- spójność (między danymi wstępnymi i ostatecznymi, między badaniami rocznymi i badaniami krótkoterminowymi) między danymi z różnych badań z tej samej dziedziny.

Dokładane są starania, aby było jak najmniej braków jednostkowych. Szczególny nacisk kładzie się na uzyskanie danych z jednostek dużych. W badaniu nie występują braki przedmiotowe. Badanie realizowane jest zgodnie z harmonogramem, a jego wyniki są upowszechniane zgodnie z planem wydawniczym.

Kompletność sprawozdania jest różna w zależności od badania; i tak w przypadku badania DG-1 kompletność wynosi około 92%, w badaniu Z-03 około 87%, a w badaniu Z-06 kompletność całej zbiorowości kształtuje się na poziomie około 77%, z tego sektor przedsiębiorstw – około 69% (w tym dla jednostek dużych 91%), a sfera budżetowa i jednostki pozostałe to około 86%. W badaniu SP-3 kompletność wynosi około 74%.

W celu poprawy kompletności i terminowości badań wysyłane są przypomnienia do jednostek sprawozdawczych. Na stronie GUS zamieszczono również listę osób do kontaktu, pomagających wypełnić sprawozdania oraz wyjaśnić kwestie metodologiczne. Ponadto na bieżąco aktualizowana jest kartoteka oraz założenia do kontroli logiczno-rachunkowej. Na portalu sprawozdawczym zamieszczane są objaśnienia do poszczególnych zmiennych. Również na stronie Urzędu znajdują się „Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania – FAQ”.

Analizowane jest również obciążenie respondentów uczestnictwem w badaniu. Służą do tego dodatkowe pola zamieszczone na formularzach, gdzie sprawozdawca podaje szacunkowy czas przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza oraz szacunkowy czas przeznaczony na samo wypełnienie formularza.

W sytuacji, gdy zobowiązane jednostki nie wypełnią sprawozdań statystycznych dokonuje się imputacji danych. W przypadku sprawozdania Z-06 m.in. imputuje się dane w zakresie:

- pracujących ogółem,
- pracujących w głównym miejscu pracy,
- zatrudnionych ogółem (w tym pełno i niepełnozatrudnionych).

W przypadku jednostek, które dopełniły obowiązek sprawozdawczy w badaniu na formularzu DG-1, dokonuje się przeniesienia na formularz Z-06 liczby pracujących. Gdy nie ma możliwości przeniesienia danych z DG-1, imputuje się dane o pracujących z pola nazywanego LPS (stała liczba pracujących, która jest istotna do oznaczenia klasy wielkości będącej podstawą nadawania obowiązków sprawozdawczych z kartoteki). Imputuje się dane w ramach działu 4, 5, i 6 sprawozdania Z-06. Imputacja na kategorie

pracujących dokonywana jest na podstawie podobieństw jednostek w ramach tego samego rodzaju działalności PKD, województwa oddzielnie dla jednostek średnich i dużych.

Dla podmiotów zaliczanych do sfery budżetowej i pozostałych jednostek dokonuje się imputacji danych z wykorzystaniem administracyjnych źródeł danych i poprzez szacowanie wartości na podstawie wyników badania na formularzu Z-03 za poprzednie kwartały. Imputuje się dane dla zmiennych:

- pracujący ogółem i w głównym miejscu pracy, w tym kobiety,
- zatrudnieni w tym kobiety.

Również dla jednostek, które nie złożyły sprawozdania Z-03 imputuje się dane na podstawie administracyjnych źródeł danych (głównie z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) i poprzez szacowanie wartości: w I kwartale na podstawie wyników badania na formularzu Z-06, a za I półrocze i za I-III kw. na podstawie wyników badania Z-03 za poprzednie kwartały. Dokonuje się imputacji danych w zakresie zmiennych:

- liczba pracujących w głównym miejscu pracy.

Zagadnienie imputacji danych w badaniach na formularzu SP-3 i DG-1 jest szczegółowo omówione odpowiednio w *Zeszytcie metodologicznym. Badania przedsiębiorstw niefinansowych* i *Zeszytcie metodologicznym. Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej przedsiębiorstwa*.

Bibliografia

Bibliography

Zasady metodyczne statystyki pracy, wynagrodzeń i świadczeń społecznych, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 1986.

Zeszyt metodologiczny. Statystyka rynku pracy i wynagrodzeń, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2018.

Zeszyt metodologiczny. Miesięczny meldunek o działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2019.

Zeszyt metodologiczny. Badania przedsiębiorstw niefinansowych, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2019.

Kompendium wiedzy z jakości w statystyce publicznej

https://bip.stat.gov.pl/files/gfx/bip/pl/defaultstronaopisowa/668/1/1/kompendium_zew.pdf

Załączniki

Annexes

Załącznik 1. Formularz DG-1 „Meldunek o działalności gospodarczej” za 2018 r.

Annex 1. Form DG-1 “Report on economic activity” for 2018

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	DG-1 Meldunek o działalności gospodarczej	Portal sprawozdawczy GUS portal.stat.gov.pl
Numer identyfikacyjny – REGON		Urząd Statystyczny ul. Wojska Polskiego 27/29 60-624 Poznań
		Termin przekazania: raz w miesiącu do 5. dnia roboczego po każdym miesiącu z danymi za miesiąc poprzedni

Obowiązek przekazywania danych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

Uwaga: Dane wartościowe należy podawać w **tyśiącach złotych** z jednym znakiem po przecinku, wskaźnik cen – z jednym znakiem po przecinku, pozostałe dane – bez znaku po przecinku; liczbę po przecinku należy wpisać w polu oddzielonym pionową kreską.

Dział 1. Podstawowe dane o działalności gospodarczej^{a)}

Wyszczególnienie		W miesiącu sprawozdawczym	Od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego
0		1	2
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług własnej produkcji) w tys. zł	01		
w tym z działalności budowlano-montażowej wykonanej na terenie kraju siłami własnymi, tj. bez podwykonawców^{b)}	02		
w tym roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym ^{b), c)}	03		
Wartość produktów wytworzonych niezaliczonych do sprzedaży (łącznie z wartością własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, własnych hurtowni i własnych placówek gastronomicznych) w tys. zł	04		
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów w tys. zł	05		
Pracujący w osobach, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy ^{d)} , stan w ostatnim dniu miesiąca	06		
Przeciętna liczba zatrudnionych ^{e)}	07		
Czas faktycznie przepracowany w tys. godzin <u>za okres od początku roku</u> (wypełnić za miesiąc: III, VI, IX, XII)	08		
Wynagrodzenia brutto osób wykazanych w wierszu 07 w tys. zł	09		
z wiersza 09 przypada na	wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach	10	
	składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe opłacane przez ubezpieczonych <u>za okres od początku roku</u> (wypełnić za miesiąc: III, VI, IX, XII)	11	
Sprzedaż detaliczna (łącznie z podatkiem VAT) w tys. zł	12		
w tym przez Internet	13		
Sprzedaż hurtowa (łącznie z podatkiem z VAT) w tys. zł	14		
Podatek akcyzowy od wyrobów własnej produkcji (producent) w tys. zł	15		
Podatek akcyzowy od towarów i materiałów w tys. zł	16		
Dotacje przedmiotowe w tys. zł	17		
Wskaźnik cen produkcji sprzedanej (miesiąc poprzedni = 100) ^{f)}	18		

^{a)} Przedsiębiorstwa, których działalność została zaklasyfikowana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do działu 02, wypełniają tylko wiersze 06–11.

^{b)} Wypełniają tylko przedsiębiorstwa, których działalność została zaklasyfikowana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do działów 41, 42 i 43; za okresy kwartalne przedsiębiorstwa te są zobowiązane do sporządzenia załącznika do meldunku DG-1. ^{c)} Przed wypełnieniem prosimy przeczytać objaśnienia do wiersza 02. ^{d)} Bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego; łącznie za zatrudnionymi poza granicami kraju; bez przeliczania na pełne etaty. ^{e)} Bez uczniów i osób wykonujących pracę nakładczą oraz osób zatrudnionych poza granicami kraju; po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. ^{f)} Wypełniają przedsiębiorstwa zobowiązane do sporządzania sprawozdania o cenach producentów wyrobów i usług na formularzu C-01, których działalność zaklasyfikowana została według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do działów 05–39.

Dział 2. Dane uzupełniające dla jednostek przemysłowych^{a)}

Uwaga: Przy opracowywaniu danych w wierszach 2, 4 i 7 należy uwzględnić aktualną listę krajów zaliczanych do strefy euro.

Wyszczególnienie		W miesiącu sprawozdawczym	Od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego
0		1	2
Z przychodów netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług własnej produkcji) – dział 1, wiersz 01 – przypada na sprzedaż na eksport i wywóz w tys. zł	1		
w tym do krajów strefy euro ^{b)}	2		
Z przychodów netto ze sprzedaży towarów i materiałów – dział 1, wiersz 05 – przypada na sprzedaż na eksport i wywóz w tys. zł	3		
w tym do krajów strefy euro ^{b)}	4		
Nowe zamówienia w tys. zł ^{c)}	5		
w tym na eksport i wywóz	6		
w tym do krajów strefy euro ^{b)}	7		

^{a)} Wypełniają tylko przedsiębiorstwa, których działalność została zaklasyfikowana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji: B, C, D i E. ^{b)} Do krajów strefy euro zalicza się: Austrię, Belgię, Cypr, Estonię, Finlandię, Francję, Grecję, Hiszpanię, Irlandię, Litwę, Luksemburg, Łotwę, Maltę, Niemcy, Niderlandy, Portugalię, Słowację, Słowenię, Włochy. ^{c)} Wiersze 5, 6 i 7 wypełniają tylko przedsiębiorstwa, których działalność została zaklasyfikowana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do działów: 13, 14, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29 i 30.

Dział 3. Dane uzupełniające dla jednostek świadczących usługi transportowe^{a)}

Uwaga: Dane należy podawać w liczbach bezwzględnych – bez znaku po przecinku

Wyszczególnienie		W miesiącu sprawozdawczym	Od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego
0		1	2
Łączna ładowność taboru samochodowego ^{b)} – w tonach	1		
Przewozy ładunków – w tonach	2		
Przewozy pasażerów – w tys. pasażerów	3		
w tym przewozy			
komunikacją miejską	4		
komunikacją autobusową zamiejską	5		

^{a)} Przed wypełnieniem prosimy przeczytać objaśnienia do działu 3. ^{b)} Własnego (bez wydzierżawionego innym jednostkom) i obcego - według stanu na koniec miesiąca sprawozdawczego; bez taksówek bagażowych.

Uwagi dotyczące znaczących zmian

(wypełnić tylko w przypadku wystąpienia istotnych zmian w badanych kategoriach w porównaniu do danych miesiąca poprzedzającego miesiąc sprawozdawczy)

Należy wpisać znak „X” w kwadracie obok kategorii, których zmiany dotyczą, oraz przyczyn, które te zmiany spowodowały, lub dopisać inne niewymienione przyczyny

w zakresie:

- przychodów ze sprzedaży produktów
- sprzedaży towarów i materiałów
- przychodów ze sprzedaży budowlano-montażowej
- sprzedaży detalicznej
- sprzedaży hurtowej
- liczby pracujących z ..... do .....
- przeciętnej liczby zatrudnionych
- wynagrodzenia
- wskaźnika cen produkcji sprzedanej
- przewozów ładunków i pasażerów

z powodu:

- przejęcia przedsiębiorstwa (części)
- wydzielenia przedsiębiorstwa (części)
- anulowania wystawionych wcześniej faktur
- uwzględnienia faktur korygujących (w szczególności ujemnych)
- spadku liczby zamówień
- wzrostu liczby zamówień
- zwolnienia pracowników
- innego (wymienić przyczyny) .....

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza.	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza.	2	

(e-mail kontaktowy w zakresie sporządzonego sprawozdania – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

(telefon kontaktowy w zakresie sporządzonego sprawozdania)

- istotne zwiększenie jego pierwotnej wartości użytkowej,
- przystosowanie do zmienionych warunków użytkowania,
- wydłużenie okresu jego użytkowania,
- obniżenie kosztów eksploatacji bądź poprawę jakości usług czy procesów produkcyjnych prowadzonych w tym obiekcie,

o zaliczeniu tych robót do inwestycji decydują kryteria rzeczowe (techniczne), a nie finansowe;

2) remontowym, tj. roboty budowlane prowadzone w istniejących obiektach budowlanych, polegające na odtwarzaniu (przywracaniu) pierwotnego lub prawie pierwotnego stanu (wartości technicznej i użytkowej), wykraczające poza zakres bieżących konserwacji, niepowodujące jednak zmian w użytkowaniu tych obiektów ani w ich konstrukcji; demontaż i ponowny montaż kotłów, maszyn i urządzeń technicznych trwale umiejscowionych;

3) pozostałe roboty obejmujące:

- a) roboty budowlane związane z konserwacją, tj. okresowym wykonywaniem robót niezbędnych do utrzymania obiektu budowlanego i jego otoczenia w należytym stanie technicznym, obejmujących likwidację przyczyn i skutków uszkodzeń mogących spowodować przedwczesne niszczenie obiektu lub jego elementów i urządzeń,
- b) roboty rozbiórkowo-porządkowe prowadzone dla uzyskania materiałów nadających się do dalszego użycia,
- c) roboty w zakresie budowy i rozbiórki obiektów tymczasowych na terenie budowy.

W **wierszu 04** wykazuje się wartość produktów wytworzonych niezaliczonych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj. wartość **własnych wyrobów** przekazanych do **własnych punktów sprzedaży detalicznej**, jak również do **własnych zakładów gastronomicznych** i do **własnych hurtowni**, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, przekazanych rzeczowych składników majątku, nieodpłatnie przekazanych wyrobów i usług na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatnika i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty.

Wiersz ten nie obejmuje wartości zapasów produktów gotowych i produkcji niezakończonych.

W **wierszu 05** należy wykazać przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (bez VAT łącznie z podatkiem akcyzowym), tj. kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone, wynikające z przemnożenia ilości sprzedanej przez jednostkową cenę sprzedaży netto, skorygowane o należne dopłaty i udzielone opusty, bonifikaty itp. lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży.

Do przychodów ze sprzedaży towarów zalicza się sprzedaż tych składników, nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, na zewnątrz przedsiębiorstwa lub we własnych punktach sprzedaży, a w jednostkach sprzedających we własnej sieci sklepów obok towarów obcej produkcji także produkty przez siebie wytworzone.

Dane wykazane w wierszu 05 rubryka 2 meldunku DG-1 powinny być zgodne z zakresem danych wykazanych w sprawozdaniu F-01/I-01, część I, dział 1, wiersz 06. Dopuszcza się różnice wynikające ze sporządzania sprawozdania F-01/I-01 zgodnie z art. 45 ust. 1a lub 1b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Uwaga:

Przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną, ciepłą lub gaz, zajmujące się dystrybucją (przesyłem) wymienionych wyrobów wykazują w wierszu 05 przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, ciepłej, gazu; będzie to wartość wyliczona z przemnożenia ilości sprzedanej (dostarczonej) energii elektrycznej, ciepłej, gazu przez jednostkową cenę sprzedaży netto, zgodnie z obowiązującymi taryfikatorami; wartość ta powinna być powiększona o opłaty (przesyłowe, abonamentowe) zawarte w fakturach od dostawców wyżej wymienionych wyrobów w zakresie dotyczącym zakupu energii elektrycznej, ciepłej, gazu do dalszej odsprzedaży.

W **wierszu 06** wykazuje się liczbę osób (bez uczniów) będących w stanie ewidencyjnym w ostatnim dniu miesiąca, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy, łącznie z pracującymi poza granicami kraju.

Dane podaje się bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełne etaty.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
- 2) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę nakładczą;
- 3) agentów, tj. osoby, z którymi jednostka sprawozdawcza zawarła umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzeniu placówek handlowych, usługowych lub o wykonywaniu zleconych czynności oraz pomagających członków ich rodzin i osoby zatrudnione przez agentów; do agentów nie zalicza się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą;
- 4) właścicieli i współwłaścicieli zakładów (z wyłączeniem wspólników, którzy nie pracują, a wnoszą jedynie kapitał), łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami ich rodzin;
- 5) osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze.

Do pracujących nie zalicza się:

- 1) osób skreślonych czasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę;
- 2) osób:
  - a) korzystających w miesiącu sprawozdawczym z urlopów wychowawczych, z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
  - b) przebywających na świadczeniu rehabilitacyjnym,

- c) zatrudnionych na podstawie umowy-zlecenia lub umowy o dzieło,
- d) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego (uczniów),
- e) udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej,
- f) zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.

W **wierszu 07** wykazuje się przeciętną liczbę zatrudnionych, po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty.

Do zatrudnionych zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, w tym także zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych oraz przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej, z wyjątkiem osób zatrudnionych poza granicami kraju;
- 2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazanych.
- 3) cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.);
- 4) osoby pracujące w górnictwie w okresie początkowych 28 dni pracy.

Do zatrudnionych nie zalicza się:

- 1) osób wykonujących pracę nakładczą;
- 2) osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 3) agentów.

Metodę obliczania przeciętnego zatrudnienia w miesiącu należy dostosować do sytuacji kadrowej w jednostce. W przypadku dużej płynności kadr lub natężenia zjawiska udzielania urlopów bezpłatnych należy stosować metodę średniej arytmetycznej ze stanów dziennych w miesiącu. Osób przebywających na urlopach bezpłatnych i wychowawczych oraz osób otrzymujących zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych nieobecności z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przy stabilnej sytuacji kadrowej przeciętne zatrudnienie w miesiącu można obliczyć metodą uproszczoną, tj. na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez dwa, lub metodą średniej chronologicznej obliczanej na podstawie sumy połowy stanu dziennego w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca oraz stanu zatrudnienia w 15 dniu miesiąca, podzielonej przez 2. Przy zastosowaniu tych metod w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń nie należy ujmować osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urlopach bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie i opiekuńcze z

wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przeciętne zatrudnienie w okresach narastających należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w okresie sprawozdawczym (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały okres sprawozdawczy, czy nie). Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według liczby godzin pracy ustalonej w umowie o pracę w stosunku do obowiązującej normy.

W **wierszu 08** wykazuje się za okres od początku roku czas faktycznie przepracowany (w tys. godzin), tj. sumę godzin przepracowanych w godzinach normalnych i nadliczbowych (m.in. bez urlopów wypoczynkowych i chorób) – **zatrudnionych uwzględnionych w obliczeniu przeciętnej liczby zatrudnionych (wiersz 07).**

Czas przepracowany w **godzinach normalnych** jest to czas przepracowany w dniu roboczym, w wymiarze czasu pracy obowiązującym daną grupę pracowników (w tym także na delegacji służbowej).

Do normalnego czasu pracy zalicza się również godziny przepracowane przy wykonywaniu prac zastępczych, w przypadku wystąpienia przestoju na stanowisku pracy.

Czas przepracowany w **godzinach nadliczbowych** jest to czas przepracowany ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy. Dla potrzeb badania godziny dyżurów zakładowych należy potraktować jako godziny nadliczbowe.

W **wierszu 09** podaje się wynagrodzenia osobowe brutto (niezależnie od źródeł finansowania wypłat, tj. zarówno ze środków własnych, jak i refundowanych, np. z Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Pracy) zatrudnionych (wykazanych w wierszu 07) łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach (dokonywane również w postaci obligacji bądź akcji).

Wiersz ten obejmuje również honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę. Uwzględnia się również tę część wynagrodzeń, jaką zatrudnieni otrzymują w walutach obcych, przeliczoną na złote według obowiązującego kursu kupna waluty przez NBP w dniu wypłaty.

Szczegółowy „Zakres składników wynagrodzeń w gospodarce narodowej obowiązujący od 1 stycznia 2000 r.” jest załącznikiem do objaśnień do sprawozdań z zatrudnienia i wynagrodzeń.

Dane dotyczące wynagrodzeń podaje się w ujęciu brutto bez potrąceń obligatoryjnych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłacanych przez ubezpieczonych oraz zaliczek z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. W wierszu tym nie ujmuje się świadczeń finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a także świadczeń oraz określonych ustawowo odpraw pieniężnych i odszkodowań z tytułu likwidacji przedsiębiorstwa, ogłoszenia upadłości lub restrukturyzacji zatrudnienia z przyczyn niedotyczących pracowników.

Wynagrodzenia za okres sprawozdawczy stanowią:

- należności z tytułu pracy wykonanej w miesiącu sprawozdawczym i rozliczonej do terminu sporządzenia sprawozdania,
- szacunkowe wynagrodzenia (głównie pracowników na stanowiskach robotniczych) należne za miesiąc sprawozdawczy (w tym nagrody i premie za wyniki osiągnięte w danym miesiącu) – ustalone w oparciu o informacje dotyczące przeciętnego zatrudnienia, stopnia realizacji zadań i liczby dni roboczych tego miesiąca, przewidziane do wypłaty do 16. dnia kalendarzowego następnego miesiąca po okresie sprawozdawczym – za prace wykonane lub zakończone w miesiącu sprawozdawczym.

Premie z zysku przewidywane do wypłaty w podanym wyżej terminie należy również ująć w wynagrodzeniach za miesiąc sprawozdawczy.

W **wierszu 10 – uwaga:** nie należy wykazywać wypłat dla pracowników z funduszu nagród tworzonego z osobowego funduszu płac, które są ujęte w wierszu 09.

W **wierszu 11** raz na kwartał wykazuje się kwotę opłaconą przez ubezpieczonych za okres od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, tj. emerytalnej 9,76%, rentowej 1,5%, chorobowej 2,45%, w łącznej (maksymalnej) wysokości – 13,71% wynagrodzenia brutto wykazanego w wierszu 9 rubryka 2.

W **wierszu 12** wykazuje się sprzedaż detaliczną towarów handlowych własnych i komisowych łącznie z gastronomiczną (wykazanych w wierszu 05), w cenach płaconych przez konsumenta (z podatkiem VAT) oraz wartość odsprzedanych materiałów (bez złomu i odpadów) niezaużytych w procesie produkcyjnym, zrealizowaną przez punkty sprzedaży detalicznej, placówki gastronomiczne oraz inne punkty sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakupy na potrzeby indywidualnych nabywców.

Sprzedaż detaliczna kierowana jest do konsumenta tj. osoby fizycznej nabywającej towar dla celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą i zawodową (również rolniczą – sekcja A wg PKD), a jedynie do użytku własnego i nie planującej jego odsprzedaży.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych potraw sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz własnych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej.

Sprzedaż detaliczna powinna uwzględniać dane z zakładów prowadzonych przez agentów. W przypadku braku informacji o faktycznie zrealizowanej sprzedaży detalicznej przez agenta przedsiębiorstwo powinno podać wartość sprzedaży deklarowanej przez agenta.

Uwaga: W sprzedaży detalicznej nie wykazuje się sprzedaży samochodów ciężarowych i kombajnów oraz części zamiennych do nich – jest to sprzedaż hurtowa.

W **wierszu 13** wykazuje się wydzieloną z wiersza 12 sprzedaż detaliczną realizowaną przez Internet, zwykle poprzez specjalne środki zapewnione w ramach strony internetowej.

Nabyte towary mogą być albo bezpośrednio ściągnięte z Internetu lub fizycznie dostarczone do klienta.

W **wierszu 14** wykazuje się wartość sprzedaży hurtowej (towarów handlowych wykazanych w wierszu 05) w cenach realizacji (łącznie z podatkiem VAT).

Sprzedaż hurtowa jest działalnością polegającą na odsprzedaży zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom).

Wartość sprzedaży hurtowej obejmuje wartość sprzedanych towarów z magazynów hurtowych, własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność jednostki sprawozdawczej. Wartość sprzedaży hurtowej materiałów, odpadów oraz złomu, odsprzedanych poprzez hurtownie, wykazują tylko te jednostki, które prowadzą działalność w zakresie sprzedaży hurtowej półproduktów, odpadów oraz złomu.

Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej poprzez tranzyt rozliczany (refakturowany) polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów jednostki, która tę dostawę realizuje. Dostawca (producent) wystawia fakturę dla jednostki handlowej, która refakturuje dostawę, realizując część marży handlowej.

Uwaga:

W przypadku prowadzenia sprzedaży detalicznej i hurtowej różnorodnych towarów, podmioty powinny dokonywać podziału sprzedaży według jej rodzaju (dopuszcza się w tym przypadku wykazywanie danych szacunkowych).

Nie zalicza się do sprzedaży detalicznej i hurtowej wartości sprzedaży: domów, mieszkań, gruntów, walut, energii elektrycznej, wody, gazu oraz ciepła dostarczonego przez sieć.

W **wierszu 15** wykazuje się wartość podatku akcyzowego stanowiącego obciążenie przychodów ze sprzedaży.

Podatek akcyzowy należny od sprzedaży dotyczy wyrobów własnej produkcji i usług wykazanych w wierszach 01 i 04 bez ewentualnych odliczeń podatku akcyzowego zapłaconego przy zakupie, np. w sprzedaży samochodów lub sprzedaży wyrobów winiarskich.

Dane wykazane w wierszu 15 rubryka 2 meldunku DG-1 powinny być zgodne z zakresem danych wykazanych w sprawozdaniu F-01/I-01, część I, dział 1, wiersz 73.

W **wierszu 16** wykazuje się wartość podatku akcyzowego stanowiącego obciążenie przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów. Podatek akcyzowy należny od sprzedaży dotyczy towarów i materiałów wykazanych w wierszu 05.

W **wierszu 17** wykazuje się otrzymane i należne dotacje przedmiotowe oraz wybrane dotacje określone w ustawie budżetowej jako podmiotowe (jeśli mają odniesienie do wartości wytwarzanych produktów), zwiększające przychód jednostki, ustalone w sposób wynikający z określających je przepisów. Wiersz ten obejmuje dotacje przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów na wytworzenie sprzedanych

produktów (wyrobów i usług) lub zakup sprzedanych towarów (dotyczy jednostek handlowych), które są realizowane po cenach niższych niż poniesione koszty.

W wierszu tym nie ujmuje się dotacji podmiotowych, które nie mają bezpośredniego odniesienia do wartości wytwarzanych produktów, takich jak np.: dotacje na restrukturyzację jednostki gospodarczej, dotacje na pokrycie kosztów remontów, usuwanie szkód w kopalniach.

W przypadku gdy dotacje przedmiotowe są rozliczane w okresach dłuższych niż miesiąc, dopuszczalne jest szacunkowe ustalenie wartości dotacji przypadającej na badany miesiąc.

Kwoty dotacji uzyskane z budżetu państwa, które po rozliczeniu wyników działalności zwraca się do budżetu, nie są traktowane jako dotacje.

W **wierszu 18** podaje się szacunkowy wskaźnik cen produkcji sprzedanej za miesiąc sprawozdawczy w porównaniu z miesiącem poprzednim dla przedsiębiorstwa ogółem. Do opracowania wskaźnika należy przyjmować wartość sprzedaży pomniejszoną o należne podatki (VAT i podatek akcyzowy).

Wskaźnik ten powinien odzwierciedlać skalę zmian cen **głównych grup** wyrobów i usług sprzedanych przez przedsiębiorstwo w miesiącu sprawozdawczym i w efekcie dostarczać informacji o ogólnej, w skali przedsiębiorstwa, dynamice cen. Dlatego przy obliczaniu tego wskaźnika ważne jest ustalenie miesięcznej struktury sprzedaży, tj. określenie udziału wartości poszczególnych grup wyrobów lub usług w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przedsiębiorstwa i ustalenie średnich poziomów cen uzyskanych przy ich sprzedaży w miesiącu sprawozdawczym i miesiącu poprzednim.

Przykład, jeśli w przedsiębiorstwie przedmiotem sprzedaży były **cztery główne grupy** wyrobów i usług (A, B, C, D) z udziałami w ogólnej sprzedaży odpowiednio: A - 12 %, B - 15 %, C - 20 %, D - 20 %, a średnie ceny uzyskane ze sprzedaży tych grup produktów zmieniły się w stosunku do cen uzyskanych w poprzednim miesiącu odpowiednio: A - wzrost o 2 %, B - spadek o 1 %, C - spadek o 2,5 %, D - wzrost o 1,5 %, to szacunkowy wskaźnik zmian cen w przedsiębiorstwie wynosi 99,8:

$$[(12 \times 102,0) + (15 \times 99,0) + (20 \times 97,5) + (20 \times 101,5)] : (12 + 15 + 20 + 20) = 99,8$$

Wskaźnik ostateczny będzie opracowany przez urząd statystyczny na podstawie poziomów cen reprezentantów wyrobów i usług wykazywanych przez przedsiębiorstwo w formularzu C-01.

Dział 2. Dane uzupełniające dla jednostek przemysłowych

W **wierszu 1** należy wykazać tę część przychodów (z działu 1 wiersza 01), która dotyczy sprzedaży na eksport i wywozu.

Dane wykazane w wierszu 1 rubryka 2 meldunku DG-1 powinny być zgodne z zakresem danych wykazanych w sprawozdaniu F-01/I-01, część I, dział 1, wiersz 03.

Dopuszcza się różnice wynikające ze sporządzania sprawozdania F-01/I-01 zgodnie z art. 45 ust. 1a lub 1b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

W **wierszu 2** należy wykazać tę część przychodów (z działu 2 wiersza 1), która dotyczy sprzedaży wewnątrzspółnotowej **do krajów strefy euro**.

W **wierszu 3** należy wykazać tę część przychodów (z działu 1 wiersza 05), która dotyczy sprzedaży na eksport i wywozu.

Dane wykazane w wierszu 3 rubryka 2 meldunku DG-1 powinny być zgodne z zakresem danych wykazanych w sprawozdaniu F-01/I-01, część I, dział 1, wiersz 07.

Dopuszcza się różnice wynikające ze sporządzania sprawozdania F-01/I-01 zgodnie z art. 45 ust. 1a lub 1b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

W **wierszu 4** należy wykazać tę część przychodów (z działu 2 wiersza 3), która dotyczy sprzedaży wewnątrzspółnotowej **do krajów strefy euro**.

W **wierszu 5** należy podać sumę wartości wszystkich zamówień na dostawę wyrobów, usług (bez VAT i podatków bezpośrednio związanych z obrotem), produkowanych samodzielnie lub na zlecenie przez inne firmy krajowe lub zagraniczne (w tym tzw. uszlachetnienie na zlecenie), **przyjętych przez przedsiębiorstwo w miesiącu sprawozdawczym**.

Zamówienie (kontrakt, umowę) traktuje się jako wpływ zamówienia, jeżeli wielkość zamówienia została dokładnie określona i jest wiążąca. Jeżeli na potwierdzeniu zamówienia widnieje tylko ilość, to podstawę do obliczenia wartości zamówienia stanowią ceny obowiązujące dla danej transakcji w dniu wpłynięcia zamówienia. Jeżeli w zamówieniu uzgodniono jedynie minimalną ilość towarów lub przedział ilości towarów do odbioru, to za moment wpływu zamówienia należy uznać późniejsze uściślenie zamówienia lub moment wysyłki towarów.

Do wartości nowych zamówień włącza się inne obciążenia (transport, pakowanie itp.), nawet jeśli te obciążenia są odrębnie fakturowane.

Zamówień z poprzednich okresów, które zostały **anulowane** w miesiącu sprawozdawczym, nie odejmuje się z nowych zamówień (wykazanych w dziale 2, wierszu 5).

Do zamówień w miesiącu sprawozdawczym należy włączyć sprzedaż z magazynu (loco magazyn), jeśli wpływ zamówienia i dostawa zbiegają się ze sobą w czasie.

Zamówienia, takie jak np. naprawy, usługi konserwacyjne, instalacyjne, montażowe itp., których wartości nie można ocenić w chwili wpływu zamówienia, należy zgłosić w miesiącu, w którym nastąpiła wycena.

Zamówienia na wynajem wyrobów, które zostały wyprodukowane przez przedsiębiorstwo w celu wynajęcia, należy uwzględnić w dziale 2, wierszu 5 (usługa za wynajem wraz z całkowitą wartością urządzenia).

Do nowych zamówień **nie należy wliczać zamówień na:**

- usługi budowlane,
- dostawę elektryczności, ciepła przesyłanego na odległość, gazu, pary i wody,
- dostawę pozostałości poprodukcyjnych „nadających się na sprzedaż”,
- dostawę towarów do ponownej odsprzedaży,
- świadczenia niezwiązane z działalnością przemysłową,

– dostawy i świadczenia wewnątrz przedsiębiorstwa.

W **wierszu 6** należy podać wydzieloną z działu 2, wiersza 5 wartość zamówień (kontraktów) na dostawy produktów i świadczenie usług złożonych przez:

- odbiorców mających swą siedzibę za granicą,
- firmy krajowe (eksporterów), które eksportują i wywożą za granicę zamówione towary bez dalszej obróbki lub przetwarzania.

Jeśli w zamówieniu jest podana kwota w walucie obcej, to przeliczenia na złote dokonuje się według kursu złotego w dniu transakcji.

W **wierszu 7** należy wykazać tę część wartości zamówień (z działu 2, wiersza 6), która dotyczy sprzedaży wewnątrzspółnotowej **do krajów strefy euro**.

Dział 3. Dane uzupełniające dla jednostek świadczących usługi transportowe

Dział 3. Wypełniają podmioty wykonujące zarobkowo przewozy ładunków i/lub pasażerów, tj. uzyskujące przychody z tytułu świadczenia usług przewozowych z wyłączeniem podmiotów:

- posiadających licencje na wykonywanie przewozów kolejowych, które sporządzają zestawienia GUS – TK-1,
- przedsiębiorstw prowadzących działalność pocztową i kurierską (zaliczanych według PKD 2007 do działu 53),
- przedsiębiorstw wykonujących przewozy taksówkami osobowymi (zaliczanych według PKD 2007 do klasy 49.32),
- przedsiębiorstw wykonujących przewozy kolejkami linowymi (zaliczanych według PKD 2007 do grupy 49.3).

Wiersz 1 wypełniają jednostki wykonujące transport samochodowy ciężarowy zarobkowo.

Łączną ładowność taboru samochodowego (wiersz 1) ustala się, sumując dopuszczalną ładowność (podaną w dowodzie rejestracyjnym) samochodów ciężarowych, przyczep i naczep ciężarowych własnych i przyjętych od innych jednostek na podstawie umowy agencyjnej, zlecenia, dzierżawy, leasingu itp. bez względu na stan techniczny. Nie należy podawać danych dotyczących taboru własnego przekazanego innym jednostkom na podstawie umowy agencyjnej, zlecenia, dzierżawy, leasingu itp., taksówek bagażowych oraz taboru wykorzystywanego wyłącznie do własnych potrzeb (gospodarczego). Podmioty wykonujące sporadycznie przewozy ładunków zarobkowo wykazują ładowność tylko tego taboru, którym dokonywano przewozów zarobkowych.

Przewozy ładunków (wiersz 2):

1) jednostki wykonujące transport samochodowy, ciężarowy zarobkowo wykazują dane dotyczące przewozów ładunków wykonanych na terenie kraju i poza jego granicami taborem samochodowym ciężarowym (tj. samochodami ciężarowymi łącznie z przewozami na przyczepach i ciągnikami siodłowymi połączonymi z naczepami oraz ciągnikami balastowymi lub rolniczymi na przyczepach) własnym i eksploatowanym obcym; w wierszu tym nie należy ujmować danych o przewozach: wykonanych

taborem samochodowym własnym oddanym w agencję (dzierżawę) innym podmiotom; taborem wykorzystywanym wyłącznie na terenie zakładów pracy (przewozy technologiczne), tj. niewykonującym przewozów po drogach publicznych; taksówkami bagażowymi;

- 2) jednostki w zakresie żeglugi morskiej (armatorzy lub operatorzy) wykazują dane dotyczące przewozów ładunków wykonanych w rejsach zakończonych w okresie sprawozdawczym statkami własnymi oraz statkami dzierżawionymi pływającymi pod banderą polską i obcą; nie należy podawać danych o przewozach zarobkowych innymi środkami transportu;
- 3) jednostki żeglugi śródlądowej wykazują dane dotyczące przewozów ładunków na drogach wodnych śródlądowych polskich i obcych taborem barkowym własnym i eksploatowanym obcym oraz na tratwach holowanych; należy ująć również dane o przewozach taborem barkowym wypożyczonym na okres przerwy nawigacyjnej na polskich drogach wodnych przedsiębiorstwom zagranicznym; do ładunków zalicza się tylko te ładunki, których przewóz został zakończony w okresie sprawozdawczym;
- 4) jednostki transportu lotniczego wykazują dane dotyczące przewozów ładunków (przesyłki towarowe, pocztowe i bagaż płatny) wykonanych we wszystkich rodzajach lotów komunikacyjnych (rozkładowych, dodatkowych i wynajętych);
- 5) jednostki transportu rurociągowego wykazują dane dotyczące ilości przetłoczonej ropy naftowej i produktów naftowych.

W wierszu 3:

- 1) jednostki wykonujące transport autobusowy zarobkowo wykazują liczbę pasażerów przewiezionych w komunikacji krajowej i międzynarodowej taborem autobusowym handlowym własnym i eksploatowanym obcym; należy wykazać przewozy pasażerów z biletami, w ramach przewozów na podstawie umów, np. z zakładami pracy, w ramach przewozów szkolnych, kolonijnych i wycieczkowych, oraz pasażerów przewiezionych bezpłatnie na podstawie odpowiednich przepisów;
- 2) jednostki w zakresie żeglugi morskiej (armatorzy lub operatorzy) wykazują liczbę pasażerów przewiezionych zarówno z płatnymi, jak i z bezpłatnymi biletami w rejsach zakończonych w okresie sprawozdawczym statkami pasażerskimi, towarowymi i promami – własnymi i dzierżawionymi od innych armatorów – pływającymi pod banderą polską i obcą;
- 3) jednostki żeglugi śródlądowej wykazują liczbę pasażerów przewiezionych w okresie sprawozdawczym z płatnymi i bezpłatnymi biletami statkami własnymi oraz eksploatowanymi obcymi;
- 4) jednostki transportu lotniczego wykazują liczbę pasażerów przewiezionych we wszystkich rodzajach lotów komunikacyjnych (rozkładowych, dodatkowych i wynajętych);

5) jednostki komunikacji miejskiej wykazują liczbę pasażerów przewiezionych komunikacją autobusową, tramwajową i trolejbusową oraz koleją podziemną (metro).

W **wierszach 4 i 5** należy wydzielić z wiersza 3 odpowiednio przewozy pasażerów komunikacją miejską (wiersz 4) i komunikacją autobusową zamiejską (wiersz 5).

Załącznik 2. Formularz Z-03 „Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach” za 2018 r.

Annex 2. Form Z-03 “Employment and wages and salaries report” for 2018

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	Z-03 Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za okres od początku roku do końca ..... kwartału 2018 r.	Portal Sprawozdawczy GUS portal.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 85-066 Bydgoszcz ul. Konarskiego 1-3
Numer identyfikacyjny – REGON		Termin przekazania: raz w kwartale do 11 kwietnia 2018 r. za I kwartał 2018 r., do 11 lipca 2018 r. za I półrocze 2018 r., do 11 października 2018 r. za trzy kwartały 2018 r.

Obowiązek przekazywania danych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068, z późn. zm.).

--

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

1. Dane dotyczące jednostki sprawozdawczej

1. Symbol PKD 2007	2. Przeciętna liczba zatrudnionych (z jednym znakiem po przecinku) ^{a)}	3. Pracujący w głównym miejscu pracy ^{b)} . Stan w ostatnim dniu kwartału	4. Czas faktycznie przepracowany (w tys. godzin, z jednym znakiem po przecinku)
_ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ , _	_ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ , _

Wynagrodzenia brutto w tys. zł osób wykazanych w pozycji 2 (wypełniać od pierwszej kratki z lewej strony z jednym znakiem po przecinku, cyfra po przecinku musi być wpisana, w ostatniej kratce)	ogółem ^{c)}	5	_ _ _ _ _ _ _ , _	
	w tym	wypłaty z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej w spółdzielniach	6	_ _ _ _ _ _ _ , _
		dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej	7	_ _ _ _ _ _ _ , _
		składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłacane przez ubezpieczonych	8	_ _ _ _ _ _ _ , _
Z pozycji 2	Przeciętna liczba pracowników zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych ^{d)}	9	_ _ _ _ _ _ _ , _	

^{a)} Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty, bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego i osób zatrudnionych poza granicami kraju, ^{b)} Na podstawie oświadczenia pracującego. Bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, łącznie z zatrudnionymi poza granicami kraju, bez przeliczania na pełne etaty, ^{c)} bez wynagrodzeń dla pracowników obcych tj. niebędących już w bieżącym roku sprawozdawczym pracownikami jednostki, ^{d)} Wypełniają jednostki zaliczane w PKD do sekcji O dział 84.

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

--

(e-mail kontaktowy w zakresie sporządzonego sprawozdania – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

.....
 (telefon kontaktowy
 w zakresie sporządzonego sprawozdania)

.....
 (miejsowość, data)

Objaśnienia do formularza Z-03

1. Formularz Z-03 składa się z jednej części zatytułowanej „**Dane dotyczące jednostki sprawozdawczej**”, w której jednostki sprawozdawcze wpisują m.in. symbol rodzaju działalności przeważającej według PKD 2007. W przypadku sprawozdań zbiorczych, dotyczących np. zespołów szkół, szkół podstawowych, gimnazjów należy wpisać identyfikatory REGON szkół ujętych w zbiorówce (w ramach działu PKD=85) i przestrzegać tej zasady przez wszystkie kwartały.

2. W **pozycji 1** należy wpisać symbol zgodny z Polską Klasyfikacją Działalności.

3. W **pozycji 2** wykazuje się przeciętną liczbę zatrudnionych, po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty, tj.:

1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania, w tym również osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych oraz osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej, z wyjątkiem zatrudnionych poza granicami kraju;

2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych na podstawie zbiorowej lub indywidualnej umowy o pracę, tj. uczestnicy OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazani.

W poz. 2 należy uwzględnić cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce z mocy przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz.1065, z późn. zm.).

Do zatrudnionych nie zalicza się:

1) osób wykonujących pracę nakładczą;

2) osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;

3) agentów;

4) osób pracujących na umowę-zlecenie lub umowę o dzieło.

Metodę obliczania przeciętnego zatrudnienia w miesiącu należy dostosować do sytuacji kadrowej w jednostce. W przypadku dużej płynności kadr lub natężenia zjawiska udzielania urlopów bezpłatnych należy stosować metodę średniej arytmetycznej ze stanów dziennych w miesiącu. Osób przebywających na urloпах bezpłatnych, wychowawczych oraz osób otrzymujących zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych nieobecności z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu. Przy stabilnej sytuacji kadrowej przeciętne zatrudnienie w miesiącu można obliczyć metodą uproszczoną, tj. na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez dwa lub metodą średniej chronologicznej, obliczanej na podstawie sumy połowy stanu dziennego w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca oraz stanu zatrudnienia w 15. dniu miesiąca podzielonej przez 2. Przy zastosowaniu tych metod (w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń) nie należy ujmować osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urloпах bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie i opiekuńcze z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przeciętne zatrudnienie w okresach narastających należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w okresie sprawozdawczym (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały okres sprawozdawczy, czy nie). Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według liczby godzin pracy ustalonej w umowie o pracę w stosunku do obowiązującej normy.

Przykłady obliczania przeciętnej liczby zatrudnionych umieszczone są na stronie:

http://form.stat.gov.pl/formularze/2018/objasnienia/Metoda_wyliczania_przecietnego_zatrudnienia.pdf

4. W **pozycji 3** wykazuje się liczbę osób (bez uczniów), będących w stanie ewidencyjnym w ostatnim dniu kwartału, dla których jednostka sprawozdawcza **jest głównym miejscem pracy**, łącznie z pracującymi poza granicami kraju. Dane podaje się bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełne etaty.

Za pracujących uważa się osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód, bez względu na miejsce i czas trwania tej pracy. Do pracujących według stanu w określonym dniu zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania);

2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce),

b) osoby pracujące na własny rachunek;

3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek handlowych, usługowych lub o wykonywanie zleconych czynności (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);

4) osoby wykonujące pracę nakładczą;

5) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członków spółdzielni kółek rolniczych;

6) osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze.

Do stanu pracujących na podstawie stosunku pracy nie zalicza się osób korzystających z urlopów bezpłatnych i wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy nieprzerwanie oraz osób przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych.

5. W **pozycji 4** podaje się **czas faktycznie przepracowany**, tj. sumę godzin przepracowanych w godzinach normalnych i nadliczbowych (m.in. bez urlopów wypoczynkowych i chorób) – **zatrudnionych uwzględnionych w obliczeniu przeciętnej liczby zatrudnionych (pozycja 2)**.

Czas przepracowany w **godzinach normalnych** jest to czas przepracowany w obowiązującym daną grupę pracowników wymiarze czasu pracy (w tym także na delegacji służbowej).

Czas przepracowany w **godzinach nadliczbowych** jest to czas przepracowany ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy. Dla potrzeb badania godziny dyżurów zakładowych i godziny pracy w pomocy doraźnej pracowników służby zdrowia oraz godziny ponadwymiarowe nauczycieli należy potraktować jako godziny nadliczbowe.

Dla celów sprawozdawczych należy przyjąć, iż tygodniowy pełny wymiar czasu pracy wynosi dla:

a) nauczyciela akademickiego – 36 godzin,

b) nauczyciela szkoły – tzw. pensum (zgodnie z Kartą Nauczyciela odpowiednia tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych), np. 18 godzin,

c) dyrektora i jego zastępców (w tym wszystkich typów szkół) – 40 godzin.

6. W **pozycji 5** podaje się wynagrodzenia osobowe brutto zatrudnionych (wykazanych w pozycji 2), łącznie z dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach (dokonywane również w postaci obligacji bądź akcji).

Należy wykazać również wynagrodzenia wypłacane z funduszu honorariów pracownikom własnym za prace wynikające z umowy o pracę.

Uwzględnia się również tę część wynagrodzeń, jaką zatrudnieni otrzymują w walutach obcych, przeliczoną na złote według obowiązującego kursu kupna waluty przez NBP w dniu wypłaty.

„**Zakres składników wynagrodzeń w gospodarce narodowej obowiązujący od 1 stycznia 2000 r.**” jest załącznikiem do **objaśnień do sprawozdawczości z zatrudnienia i wynagrodzeń (zaktualizowany w 2003 r. i 2005 r.)**. Wynagrodzenia osobowe brutto podaje się niezależnie od źródeł finansowania wypłat, tj. zarówno ze środków własnych, jak i refundowanych, np. z Funduszu Pracy, Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Do wynagrodzeń w danym okresie sprawozdawczym należy zaliczyć należności z tytułu pracy wykonanej w tym okresie. W przypadku wynagrodzeń za ostatni miesiąc okresu sprawozdawczego, nierozliczonych do terminu złożenia sprawozdania, a stanowiących wynagrodzenia comiesięczne, należy podać dane szacunkowe, opracowane w oparciu o wypłaty z poprzedniego miesiąca.

Należności nierozliczone do terminu zamykającego dany okres sprawozdawczy, ale niewypłacane co miesiąc, wlicza się do okresu, w którym dokument płatniczy przekazano do wypłaty; np. premie za IV kwartał ub.r. wypłacone w I kwartale roku sprawozdawczego wykazuje się w sprawozdaniu za I kwartał. Wynagrodzenia wypłacane „z góry” powinny być zaliczone do okresu, którego dotyczą, bez względu na wcześniejszą obsługę kasową tych wypłat, np. wypłaty dokonane w grudniu ub.r. za styczeń br. należy wykazać w sprawozdaniu za I kwartał br.

7. W **pozycji 7** należy wykazywać dodatkowe wynagrodzenia roczne tylko dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Załącznik 3. Formularz Z-06 „Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy” za 2018 r.

Annex 3. Form Z-06 “Report on persons employed, wages and salaries and working time” for 2018

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy <hr/> za 2018 r.	Portal Sprawozdawczy GUS portal.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 85-066 Bydgoszcz ul. Ks. Stanisława Konarskiego 1-3
Numer identyfikacyjny – REGON		Termin przekazania: do 18 stycznia 2019 r./ do 4 lutego 2019 r.
Symbol rodzaju przeważającej działalności według PKD 2007		

Obowiązek przekazywania danych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

Stan aktywności prawnej i ekonomicznej w dniu 31 XII (wstawić znak „X” w kratce z lewej strony właściwej odpowiedzi)		
Podmiot aktywny (11–14)	Podmiot nieaktywny (21, 23–26)	
☐ 11 prowadzący działalność	☐ 21 nie podjął działalności	☐ 25 z zawieszoną działalnością
☐ 13 w stanie likwidacji	☐ 23 w stanie likwidacji	☐ 26 z zakończoną działalnością (niewykreślony z rejestru)
☐ 14 w stanie upadłości	☐ 24 w stanie upadłości	

Status zatrudnienia pracujących^{d)} (wstawić znak „X” w kratce z lewej strony właściwej odpowiedzi) w 2018 r.		
☐ umowa o pracę, powołania, wyboru, mianowania	☐ umowa zlecenia	☐ umowa agencyjno-prowizyjna
☐ umowa o pracę nakładczą	☐ umowa o dzieło	☐ członkowie spółdzielni produkcji rolniczej
☐ brak pracujących	☐ właściciele	

Dział 1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie		Przeciętna liczba zatrudnionych ^{b)} (z jednym znakiem po przecinku)	Wynagrodzenia brutto ^{c)} w tys. zł (z jednym znakiem po przecinku)
0		1	2
Ogółem ^{d)}	1	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Osoby (uczniowie) zatrudnione na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego	2	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Osoby zatrudnione poza granicami kraju	3	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Z wiersza 1	składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe opłacane przez ubezpieczonych	4	<input type="text"/>
	pracownicy zatrudnieni przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych ^{e)}	5	<input type="text"/>

Liczba pracowników według stanu w dniu 31 XII otrzymujących w grudniu wynagrodzenie nieprzekraczające minimalnego wynagrodzenia zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2018 r. (Dz. U. poz. 1747) – w osobach ^{d),f)}	6	2100 zł i mniej
		<input type="text"/>

^{d)} Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi. ^{b)} Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. ^{c)} Wynagrodzenia osobowe za rok 2018 łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej; bez wynagrodzeń dla pracowników obcych. ^{d)} Bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów, umów zleceń i umów o dzieło oraz bez osób zatrudnionych poza granicami kraju. ^{e)} Wypełniają jednostki zaliczane w PKD 2007 do sekcji O dział 84. ^{f)} Wynagrodzenia osób pracujących w grudniu w niepełnym wymiarze czasu pracy należy przeliczyć na wynagrodzenia przysługujące w pełnym wymiarze czasu pracy (pełny etat) i odnieść do minimalnego wynagrodzenia.

(telefon kontaktowy
w zakresie sporządzonego sprawozdania)

(miejscowość, data)

Dział 2. Składniki wynagrodzeń – brutto^{a)} (z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		W tys. zł	
0		1	
Wynagrodzenia osobowe ^{b)}		01	<input type="text"/>
Z wiersza 01	za pracę w godzinach nadliczbowych ^{c)}	02	<input type="text"/>
	osób wykonujących pracę nakładczą	03	<input type="text"/>
	pracowników obcych	04	<input type="text"/>
Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach		05	<input type="text"/>
w tym dla pracowników obcych		06	<input type="text"/>
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej		07	<input type="text"/>
w tym dla pracowników obcych		08	<input type="text"/>
Wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia lub umowy o dzieło (wynagrodzenia bezosobowe)		09	<input type="text"/>
Honoraria		10	<input type="text"/>
w tym honoraria wynikające z umowy o pracę (bez pracowników obcych)		11	<input type="text"/>
Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne		12	<input type="text"/>

^{a)} Łącznie z wypłatami dla pracowników obcych, tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, np. dla byłych pracowników.

^{b)} Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą oraz osób zatrudnionych poza granicami kraju, bez wynagrodzeń osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, bez wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej. ^{c)} Łącznie z wynagrodzeniami za godziny dyżurów zakładowych i za godziny pracy w pomocy doraźnej pracowników służby zdrowia oraz za godziny ponadwymiarowe nauczycieli.

Dział 2a. Zaległości w wypłacie wynagrodzeń^{a)} – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	
0		1	
Liczba osób, wobec których wystąpiły zaległości w wypłacie wynagrodzeń ogółem		1	<input type="text"/>
Wysokość zaległości w wypłacie wynagrodzeń w tys. zł – ogółem (z jednym znakiem po przecinku)		2	<input type="text"/>

^{a)} Zaległości płacowe to wynagrodzenia, które nie zostały wypłacone w terminie ustalonym zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.). Należy wykazać zaległości płacowe w stosunku do osób, z którymi trwa stosunek pracy, jak również w stosunku do osób niebędących pracownikami jednostki sprawozdawczej, np. były pracownik lub osoba zatrudniona na umowę zlecenia i umowę o dzieło.

Dział 3. Czas pracy^{a)} (z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		W tys. godzin	
0		1	
Czas faktycznie przepracowany ogółem		1	<input type="text"/>
w tym w godzinach nadliczbowych		2	<input type="text"/>
Czas nieprzepracowany ogółem ^{b)}		3	<input type="text"/>
w tym opłacony tylko przez zakład pracy ^{b)}		4	<input type="text"/>

^{a)} Roczny czas pracy zatrudnionych uwzględnionych w przeciętnym zatrudnieniu (w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1). ^{b)} Bez dni wolnych od pracy.

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pracujący ogółem	01		
Pracujący, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy^{d)} (suma wierszy od 03+05+07 do 10)	02		
Pełnozatrudnieni	03		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	04		
Niepełnozatrudnieni	05		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	06		
Właściciele, współwłaściciele ^{b)} łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin	07		
Osoby wykonujące pracę nakładczą	08		
Agenci ^{c)} (bez sołtysów)	09		
Członkowie spółdzielni produkcji rolniczej	10		
Z wiersza 02	pracujący w porze nocnej ^{d)}	11	
	niepełnosprawni	12	
	cudzoziemcy	13	
	emeryci i renciści	14	
	pracownicy zatrudnieni w formie telepracy	15	

Dodatkowe informacje

Osoby udostępnione (zatrudnione) przez agencję pracy tymczasowej <i>stan w dniu 31 XII</i>	16		
Osoby zatrudnione na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę <i>stan w dniu 31 XII</i>	17		
Osoby, z którymi w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego zawarto umowę zlecenia , a które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy	18		
w tym emeryci i renciści	19		
Osoby, z którymi w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego zawarto umowę o dzieło , a które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy	20		
w tym emeryci i renciści	21		

^{a)} Na podstawie oświadczenia pracującego. ^{b)} Właściciele mający umowę o pracę wykazywani są wierszu 03 lub 05, a bez umowy w wierszu 07; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce. ^{c)} Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz z osobami zatrudnionymi przez agentów. ^{d)} Należy podać liczbę osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pełnozatrudnieni w dniu 31 XII 2017 r. (poprzedni rok sprawozdawczy)	01		
Przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego^{a)} (suma wierszy 03+08+10+11)	02		
osoby podejmujące pracę po raz pierwszy	03		
w tym z wiersza 03 absolwenci	szkół wyższych	04	
	szkół policealnych i średnich zawodowych	05	
	liceów ogólnokształcących	06	
	szkół zasadniczych	07	
osoby poprzednio pracujące ^{b)}	08		
w tym osoby, u których przerwa w pracy nie była dłuższa niż 1 miesiąc	09		
osoby, które powróciły z urlopów wychowawczych	10		
pozostali przyjęci do pracy ^{c)}	11		
Z wiersza 02	osoby skierowane do pracy przez powiatowe urzędy pracy	12	

Suma wierszy 01+02-13+23-24 powinna być zgodna z działem 4 wiersz 03.

^{a)} Łącznie z pracownikami powracającymi do pracy po okresie nieobecności dłuższym niż 3 miesiące (np. urlopów bezpłatnych), rehabilitacji, z powodu zawieszenia renty lub emerytury. ^{b)} Osoby, które przed przyjęciem do pracy w jednostce sprawozdawczej były już zatrudnione w zakładach pracy, niezależnie jak długo trwała przerwa w zatrudnieniu. ^{c)} Należy wykazać osoby powracające do pracy w wyniku zawieszenia renty i emerytury, osoby skreślone przejściowo z ewidencji czyli osoby powracające ze świadczeń rehabilitacyjnych, z urlopów bezpłatnych lub po odbyciu kary pozbawienia wolności (powyżej 3 miesięcy), inne osoby nie wykazane w wierszu 03, 08, 10.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy (dokończenie)

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Zwolnieni (pełnozatrudnieni) z pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego (suma wierszy 14+16+17+18+19+20+21+22)	13	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę	14	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w tym z przyczyn nie dotyczących pracowników	15	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w drodze wypowiedzenia przez pracownika	16	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z powodu niezdolności do pracy i rehabilitacji	17	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w związku z przejściem na emeryturę	18	<input type="text"/>	<input type="text"/>
na mocy porozumienia stron	19	<input type="text"/>	<input type="text"/>
osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze	20	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z upływem czasu, na który zostali zatrudnieni	21	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z innych przyczyn (np. urlopy bezpłatne, porzucenie pracy)	22	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dodatkowe informacje - zbilansowanie działu 5 z działem 4 wiersz 03 (pracowników pełnozatrudnionych)

Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z niepełnego na pełny	23	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z pełnego na niepełny	24	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy według faktycznego miejsca pracy - stan w dniu 31 XII

Nazwy miast ^{a)} , gmin i województw	1-miasto 2-wieś ^{c)}	Symbol		Ogółem	w tym kobiety
		terytorialny	rodzaju działalności ^{d)}		
Opis rodzaju działalności ^{b)}	0	1	2	1	2
Ogółem (dane z działu 4 wiersz 02)	01	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	02	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	03	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	04	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	05	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	06	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

^{a)} Wymienić (po „Ogółem”) nazwy miast (dzielnic, delegatur), gmin i województw. W przypadku gmin miejsko-wiejskich, podać w odrębnych wierszach pracujących w mieście i pracujących na wsi. ^{b)} Jeżeli w tej samej miejscowości występują jednostki prowadzące różne rodzaje działalności, należy je wpisać oddzielnie. ^{c)} Wpisać właściwy symbol (1 lub 2). ^{d)} Wpisać dwie pierwsze cyfry PKD 2007.

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1	<input type="text"/>
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	<input type="text"/>

(e-mail kontaktowy w zakresie sporządzonego sprawozdania – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

PODPISY NA PIERWSZEJ STRONIE

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA Z-06 za 2018 r.

Dział 1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

W rubryce 1 wykazuje się przeciętną liczbę zatrudnionych, **po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty**, (z jednym znakiem po przecinku), tj.:

1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania, w tym również:

- osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy,
- osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego,
- osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej;

2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających nauk z zawodu), skazanych.

Do zatrudnionych **zalicza się** także osoby pracujące w górnictwie w okresie początkowych 28 dni pracy.

W zatrudnieniu należy **uwzględnić** cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.).

Przeciętne zatrudnienie należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały rok, czy nie). Metodę obliczania przeciętnego zatrudnienia w miesiącu należy dostosować do sytuacji kadrowej w jednostce.

W przypadku dużej płynności kadr lub natężenia zjawiska udzielania urlopów bezpłatnych należy stosować **metodę średniej arytmetycznej** ze stanów dziennych w miesiącu. Osób przebywających na urlopach bezpłatnych, wychowawczych oraz osób otrzymujących zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych nieobecności z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przy stabilnej sytuacji kadrowej przeciętne zatrudnienie w miesiącu można obliczyć **metodą uproszczoną**, tj. na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez dwa, lub **metodą średniej chronologicznej**, obliczanej na podstawie sumy połowy stanu dziennego w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca oraz stanu zatrudnienia w 15 dniu miesiąca podzielonej przez dwa. Przy zastosowaniu tych metod w czasie trwania tych nieobecności (w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń) **nie należy ujmować** osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urlopach bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie i opiekuńcze z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przykłady obliczania przeciętnej liczby zatrudnionych umieszczone są na stronie:

http://form.stat.gov.pl/formularze/2019/objasnienia/Metoda_wyliczenia_przecietnego_zatrudnienia.pdf

Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według liczby godzin pracy ustalonych w umowie o pracę w stosunku do obowiązującej normy.

W rubryce 1 wierszu 1 należy podać przeciętne zatrudnienie ogółem **bez** osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów, osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło oraz zatrudnionych poza granicami

kraju. W dziale tym nie wykazuje się również pracowników obcych tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, a otrzymujących wynagrodzenie wynikające z wcześniejszego stosunku pracy z jednostką sprawozdawczą np. byli pracownicy.

W rubryce 2 wykorzystując szczegółowy załącznik do objaśnień do sprawozdawczości z zatrudnienia i wynagrodzeń „**Zakres składników wynagrodzeń w gospodarce narodowej obowiązujący od 1 stycznia 2000 r.**”, podaje się wynagrodzenia osobowe brutto (za rok 2018 zatrudnionych wykazanych w wierszu 1 rubryce 1) niezależnie od źródeł finansowania wypłat, tj. zarówno ze środków własnych, jak i refundowanych, np. z Funduszu Pracy, Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

W wierszu 1 rubryce 2 należy wykazać również honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników wynikające z umowy o pracę. **Uwzględnia się** również tę część wynagrodzeń, jaką zatrudnieni otrzymują w walutach obcych, przeliczoną na złote według obowiązującego kursu kupna waluty przez NBP w dniu wypłaty.

Do wynagrodzeń wykazanych za dany okres sprawozdawczy **wlicza się** należności za prace wykonane lub zakończone w tym okresie oraz za prace wykonane w ubiegłych okresach, rozliczone do terminu zamykającego dany okres sprawozdawczy. **Za termin zamykający okres sprawozdawczy uważa się obowiązujący termin sporządzenia sprawozdania na formularzu Z-06.** Należności rozliczone po tym terminie wlicza się do wynagrodzeń za następny rok sprawozdawczy.

Dane dotyczące wynagrodzeń **podaje się** w ujęciu brutto, **bez** potrąceń obligatoryjnych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłacanych przez ubezpieczonych oraz zaliczek z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W wierszu 3 rubryce 2 należy wykazać tylko wynagrodzenia wypłacone w złotych, bez uwzględniania wynagrodzeń wypłacanych w walutach obcych pracownikom zatrudnionym poza granicami kraju na rzecz jednostki sprawozdawczej.

Dział 2. Składniki wynagrodzeń brutto

W wierszu 1 należy ująć:

- 1) wynagrodzenia wynikające z umowy o pracę (bez wypłat z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych pracowników jednostek sfery budżetowej;
- 2) wynagrodzenia osób wykonujących pracę nakładczą;
- 3) wynagrodzenia osób zatrudnionych poza granicami kraju.

W wierszu 2 należy podać, wyodrębnione z wiersza 1, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych zatrudnionych ogółem, które obejmują:

1) wynagrodzenia wynikające z podstawowych zasad wynagradzania (stawek godzinowych, miesięcznych, akordowych, prowizyjnych) łącznie z dopłatami, dodatkami i innymi wypłatami z tytułu pracy przewidzianymi w układach zbiorowych pracy lub innych przepisach o wynagrodzeniach;

2) zryczałtowane wynagrodzenia za wykonywanie czynności wchodzących w zakres obowiązków objętych umową o pracę w czasie przekraczającym obowiązującą normę czasu pracy.

Do wynagrodzeń za godziny nadliczbowe **nie należy zaliczać** wynagrodzeń wypłaconych pracownikom na podstawie odrębnej umowy o pracę, tj. dodatkowego zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W wierszu 5 należy wykazać wypłaty z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej w spółdzielniach.

Nie należy wykazywać wypłat dla pracowników z funduszu nagród tworzonego z osobowego funduszu płac - wypłaty te należy ująć w wierszu 1.

W wierszu 7 należy wykazać dodatkowe wynagrodzenia roczne wyłącznie dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Dział 3. Czas pracy

W dziale 3 należy podać roczny czas pracy zatrudnionych uwzględnionych w przeciętnym zatrudnieniu (w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1).

W wierszu 1 należy podać czas pracy faktycznie przepracowany, tj. sumę godzin przepracowanych w godzinach normalnych i nadliczbowych. Czas przepracowany w godzinach normalnych jest to czas przepracowany w obowiązującym daną grupę pracowników wymiarze czasu pracy (w tym także na delegacji służbowej).

W wierszu 2 należy podać czas przepracowany w godzinach nadliczbowych, tj. czas przepracowany ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy. Dla potrzeb badania godziny dyżurów zakładowych i godziny pracy w pomocy doraźnej pracowników służby zdrowia oraz godziny ponadwymiarowe nauczycieli należy potraktować jako godziny nadliczbowe.

W wierszu tym wykazujemy tylko nadgodziny opłacone z wynagrodzenia osobowego.

W wierszu 3 należy wykazać czas nieprzepracowany ogółem dla zatrudnionych uwzględnionych w przeciętnym zatrudnieniu w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1, tj. tę część normatywnego czasu pracy, w ciągu której zatrudniony był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej.

Do godzin nieprzepracowanych należy zaliczyć czas nieobecności wynikających z:

- urlopów wypoczynkowych, okolicznościowych, profilaktycznych, urlopów zdrowotnych nauczycieli, a także ze zwolnień z powodów osobistych i rodzinnych, przestojów płatnych, strajków, zwolnień w celach szkoleniowych, zwolnień do prac społecznych, pozostałych zwolnień i nieobecności usprawiedliwionych oraz nieobecności nieusprawiedliwionych;

- zwolnień lekarskich opłaconych przez zakład pracy do 33 dni dla osób w wieku do 49 lat lub do 14 dni – dla osób, które ukończyły 50 lat.

Przy obliczaniu czasu nieprzepracowanego osób przebywających na zasiłkach chorobowych, macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich i opiekuńczych, urlopowych bezpłatnych i wychowawczych należy stosować jednolite zasady z przyjętymi przy wyliczaniu przeciętnej liczby zatrudnionych uwzględnionych w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1.

Do godzin nieprzepracowanych nie zalicza się urlopów rehabilitacyjnych, tj. okresu niezbędnego do przywrócenia zdolności do pracy pracownika, który otrzymuje świadczenie rehabilitacyjne.

Czas pracy osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub rodzicielski z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu w wymiarze nie wyższym niż połowa etatu należy wykazać:

- w czasie faktycznie przepracowanym w wymiarze, w jakim pracownik był zatrudniony w tym okresie,
- w czasie nieprzepracowanym łączną liczbę godzin nieprzepracowanych, w odniesieniu do wymiaru w jakim pracownik był zatrudniony w tym okresie.

Okres ferii zimowych i letnich należy traktować jako urlop wypoczynkowy (zgodnie z Kartą Nauczyciela). Przerwy świąteczne i inne dni wolne dla nauczycieli zaliczamy do czasu nieprzepracowanego.

Dla celów sprawozdawczych należy przyjąć, iż tygodniowy pełny wymiar czasu pracy wynosi dla:

- a) nauczyciela akademickiego – 36 godzin lub wymiar czasu pracy zgodnie z ustawą senatu uczelni,
- b) nauczyciela szkoły – tzw. pensum (zgodnie z Kartą Nauczyciela odpowiednia tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych), np. 18 godzin,
- c) dyrektora i jego zastępców (dla wszystkich typów szkół) - 40 godzin.

W wierszu 4 należy wykazać wyłącznie czas nieprzepracowany opłacony przez zakład pracy (m.in. urlopy wypoczynkowe, okolicznościowe, zwolnienia lekarskie opłacone przez pracodawcę).

Przykład wyliczenia czasu pracy faktycznie przepracowanego dla 1 pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu, np. gdy dzienna norma czasu pracy wynosi 8 godzin (8 h) i jeżeli pracownik przepracował cały rok.

Obliczenie rocznej normy czasu pracy

$Tygodniowa\ norma\ czasu\ pracy = 8h \times 5\ dni = 40h$

$Roczna\ norma\ czasu\ pracy = 40h \times 50,0\ tygodni\ w\ 2018\ roku\ lub\ 8h \times 250\ dni\ roboczych = 2000\ godzin\ roboczych.$

Obliczenie czasu pracy faktycznie przepracowanego ogółem (wiersz 1 dział 3)

Roczna norma czasu pracy minus liczba godzin nieprzepracowanych (wiersz 3 dział 3) plus liczba godzin nadliczbowych (wiersz 2 dział 3).

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

W wierszu 01 należy podać wszystkich pracujących w jednostce, bez względu na to, czy osoby te pracują w innych jednostkach sprawozdawczych (nie należy zaliczać osób, z którymi zawarto umowę zlecenia i umowy o dzieło oraz osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego).

W wierszu 02 wykazuje się pracujących w dniu 31 XII, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy, tj.:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce),
  - b) osoby pracujące na własny rachunek;
- 3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 4) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej, tj. członków RSP oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członków spółdzielni kółek rolniczych.

W wierszu 02 nie powinni być ujmowani księży pracujący w szkole czy innej placówce oświatowej, ponieważ liczeni są z innego źródła. Powinni być natomiast ujęci w wierszu 01.

Do pracujących zalicza się osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia (np. przy realizacji usług eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów centralnych, polskich przedstawicielstw przy ONZ oraz innych misji, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych). Do pracujących zalicza się również osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie,

rodzicielskie i opiekuńcze, a także nauczycieli przebywających na urloпах zdrowotnych lub „będących czasowo w stanie nieczynnym” oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę.

Nie należy natomiast zaliczać do pracujących osób skreślonych czasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę, oraz innych, między innymi osób:

- korzystających z urloпów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- korzystających z urloпów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych,
- osób pracujących na umowę zlecenia lub umowę o dzieło,
- osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej,
- pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.

Pełnozatrudnieni (wiersz 03) to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

Niepełnozatrudnieni (wiersz 05) są to pracownicy, którzy, zgodnie z umową o pracę, pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

W wierszach 04 i 06 należy wykazać pracowników, z którymi zawarto umowy okresowe, w tym:

- w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
- w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym albo zadań realizowanych,
- na okres próbny.

Właściciele i współwłaściciele (wiersz 07) to osoby wykonujące pracę na własny rachunek, tj. prowadzące działalność gospodarczą. W wierszu tym należy uwzględnić również członków rodziny pomagających w prowadzeniu rodzinnej działalności.

W wierszu 08 należy wykazać osoby, z którymi zawarto umowy o **pracę nakładczą**, niezależnie od tego, czy podjęły one pracę w okresie sprawozdawczym, czy nie podjęły z powodu: zwolnienia lekarskiego, urloпу wypoczynkowego, urloпу macierzyńskiego, przejściowego braku surowca, sezonowych prac polowych lub innych uzasadnionych przyczyn.

Agenci (wiersz 09) to osoby, z którymi jednostka sprawozdawcza zawarła umowę agencyjną, umowę na warunkach zlecenia o prowadzeniu placówek handlowych, usługowych lub o wykonywaniu zleconych czynności oraz pomagający członkowie ich rodzin i osoby zatrudnione przez agentów.

Do agentów **nie zalicza** się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą.

W wierszu 10 wykazują swoich członków rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz powstałe na ich bazie spółdzielnie o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także spółdzielnie kółek rolniczych.

W wierszu 11 jednostka wykazuje pracowników zgodnie z ewidencją, tj. niezależnie od nieobecności w pracy w danym dniu (z powodu np. urloпу, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej). Należy tu podać liczbę osób, dla których **praca nocna** wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

W wierszu 12 należy wykazać osoby, w stosunku do których orzeczono **niepełnosprawność** na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.).

W wierszu 13 należy wykazać **cudzoziemców** wykonujących pracę w Polsce, tj. zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W wierszu 14 należy wykazać osoby, które będąc pracownikami, jednocześnie pobierają świadczenia emerytalne lub rentowe. Nie wykazujemy osób, które zawiesiły emeryturę.

W wierszu 15 należy wykazać pracowników zatrudnionych w formie **telepracy**, tzn. wykonujących pracę poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej i przekazujących pracodawcy wyniki pracy również za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Wiersze 18, 19, 20, 21 dotyczą liczby osób, a nie liczby zawartych umów. Jeśli w okresie od II do 31XII zostało zawartych kilka umów zleceń lub umów o dzieło z tą samą osobą, osoby te wykazywane są tylko raz.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

W danych dotyczących ruchu zatrudnionych nie należy ujmować tzw. ruchu wewnętrznego pracowników. Przyjęcia (zwolnienia) do pracy dotyczą wszystkich pracowników **pełnozatrudnionych**, z którymi w okresie sprawozdawczym zostały zawarte (rozwiązane) umowy o pracę.

Pracownicy powracający do pracy z urloпów wychowawczych bądź bezpłatnych trwających powyżej 3 miesięcy są traktowani w rozliczeniu bilansowym ruchu zatrudnionych jako przyjęci do pracy. W podobny sposób traktowane są pozostałe osoby powracające do pracy po okresie nieobecności w wyniku zawieszenia renty i emerytury, osoby skreślone przejściowo z ewidencji czyli osoby powracające ze świadczeń rehabilitacyjnych, po odbyciu kary pozbawienia wolności (powyżej 3 miesięcy).

W wierszu 03 powinny być uwzględnione wszystkie osoby, dla których praca w jednostce sprawozdawczej jest **pierwszą pracą zawodową**.

Za absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy (wiersze od 04 do 07) należy uznać osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoły, a praca w jednostce sprawozdawczej jest ich pierwszą pracą zawodową podjętą w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki, a także te osoby, które po ukończeniu w jednostce sprawozdawczej nauki zawodu otrzymały zaświadczenie o odbytej nauce.

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy według faktycznego miejsca pracy - stan w dniu 31 XII

Dane w wierszu „Ogółem” powinny być zgodne z danymi w dziale 4 wiersz 02 oraz z sumą wierszy od wiersza 02 do n wierszy, wypełnionych poniżej wiersza „Ogółem”.

W dziale 6 należy wykazać osoby według faktycznego miejsca pracy, pracujące w poszczególnych miastach (dzielnicach, delegaturach) oraz gminach niezależnie od tego, w jakim województwie zlokalizowany jest pracodawca (jednostka zatrudniająca). Dane należy porównać z danymi wykazanymi w roku ubiegłym.

W przypadku prowadzenia różnorodnej działalności należy również podzielić ją według poszczególnych jej rodzajów, np. na związaną z wytwarzaniem wyrobów, świadczeniem usług budowlanych, transportowych, handlowych i innych.

Nie należy wydzielać działalności ściśle związanych z funkcjonowaniem jednostki, np. księgowość, sprzątanie itp.

**Załącznik 4. Formularz SP-3 „Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw”
za 2018 r.**

Annex 4. Form SP-3 “Report on the economic activity of enterprises” for 2018

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl	
SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw za rok 2018	Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej
Portal Sprawozdawczy GUS portal.stat.gov.pl Urząd Statystyczny ul. Suwalska 29 93-176 Łódź	
Termin przekazania: do 15 marca 2019 r.	REGON <input type="text"/>

Obowiązek przekazywania danych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

Przekazywane dane chronione są **tajemnicą statystyczną** i nie będą nikomu udostępniane, wykorzystane zostaną wyłącznie do opracowań zbiorczych.

Jeżeli nastąpiły zmiany w nazwie lub adresie jednostki sprawozdawczej, prosimy o ich aktualizację:

nazwa	<input type="text"/>
adres	<input type="text"/>

WAŻNE INFORMACJE - Stan aktywności prawnej i ekonomicznej przedsiębiorstwa

Czy w 2018 r. prowadzili Państwo działalność gospodarczą? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)		
☐ TAK	☐ NIE	
prosimy oznaczyć stan aktywności prawno-ekonomicznej oraz wypełnić sprawozdanie	prosimy oznaczyć przyczynę nieaktywności	
☐ 1 przedsiębiorstwo prowadzące działalność ☐ 2 przedsiębiorstwo w budowie, organizujące się ☐ 3 przedsiębiorstwo w stanie upadłości ☐ 4 przedsiębiorstwo w stanie likwidacji	☐ 1 działalność nierozpoczęta ☐ 2 działalność zawieszona ☐ 3 przedsiębiorstwo w stanie upadłości ☐ 4 przedsiębiorstwo w stanie likwidacji ☐ 5 całkowita likwidacja przedsiębiorstwa	prosimy wypełnić dział 2 i dział 7 oraz odesłać sprawozdanie
		prosimy odesłać sprawozdanie

Jeżeli w grudniu 2018 r. w przedsiębiorstwie nie prowadzono działalności gospodarczej, prosimy o podanie danych za ostatni okres prowadzenia działalności w roku 2018.

W razie wątpliwości prosimy przeczytać załączone objaśnienia.

Dział 0. Podstawowe informacje o przedsiębiorstwie

1. Od kiedy w Państwa przedsiębiorstwie jest prowadzona działalność gospodarcza?

miesiąc

rok

2. Ile miesięcy w 2018 r. w przedsiębiorstwie prowadzono działalność gospodarczą?

(Nie należy wliczać urlopu, okresu zawieszenia działalności lub czasu gdy przedsiębiorstwo nie osiągało przychodów z przeważającej działalności.)

3. Opis przeważającego rodzaju prowadzonej działalności

Udział przychodu z przeważającej działalności w przychodach ogółem
(w liczbach całkowitych)

%

Symbol klasy PKD 2007

*(wypełnia US)*4. Jaki rodzaj ewidencji księgowej był prowadzony w Państwa przedsiębiorstwie? *(Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)*

- 1 księgi rachunkowe   2 podatkowa księga przychodów i rozchodów   3 ewidencja przychodów   4 brak wydzielonej ewidencji (karta podatkowa)

5. Dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Czy przychody w Państwa przedsiębiorstwie pochodzą wyłącznie ze świadczenia pracy na rzecz innego przedsiębiorstwa bez ponoszenia kosztów związanych z pracą (np. zakup materiałów, narzędzi)?
(Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.) 1 tak 2 nie**Dział 1. Pracujący i wynagrodzenia**1. **Pracujący w przedsiębiorstwie w dniu 31 grudnia 2018 r.** *(lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności), bez pracujących na umowę zlecenia.*

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym, dla których jest to główne miejsce pracy ¹⁾	
		razem	w tym kobiety
Pracujący ogółem (bez uczniów) (w. 2+3)	1		
właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie ich rodzin, wspólnicy pracujący w spółce bez umowy o pracę ²⁾	2		
zatrudnieni na podstawie umowy o pracę (pełno- i niepełnozatrudnieni ³⁾ łącznie z sezonowymi)	3		
w tym niepełnozatrudnieni	4		

¹⁾ Główne miejsce pracy określa się na podstawie oświadczenia pracującego;²⁾ Właściciele zatrudnieni na podstawie umowy o pracę wykazywani są wyłącznie w wierszu 3;³⁾ Niepełnozatrudnieni to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy.2. **Liczba uczniów** zatrudnionych w dniu 31 grudnia 2018 r. *(lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności)* na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.3. **Przeciętna liczba zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w 2018 r.** w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy *(pełny etat)*.

Pełny wymiar czasu pracy (pełny etat) to liczba wynikająca z sumy pełnych etatów i części (z dwoma miejscami po przecinku), np. trzy osoby zatrudnione na 1/4 = 0,75. Przeciętne zatrudnienie należy obliczyć jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy przedsiębiorstwo funkcjonowało przez cały rok, czy też nie). Przeciętne zatrudnienie w miesiącu należy obliczyć na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez 2.

Uwaga:

Liczbę etatów należy wpisać z dwoma znakami po przecinku.

4. **Kwota wynagrodzeń brutto wypłacona w 2018 r. zatrudnionym** na podstawie umowy o pracę wykazanym w dziale 1 pytanie 3 łącznie z obligatoryjnymi składkami: emerytalną, rentową i chorobową opłaconymi przez ubezpieczonych oraz z zaliczkami na podatek dochodowy, przed odliczeniem składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne (tj. płace zasadnicze, dodatki stałe i przejściowe, premie i nagrody, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, za czas urlopów, wynagrodzenia chorobowe, odprawy emerytalne, honoraria itp.).

(w pełnych złotych)

5. **Liczba zatrudnionych osób na podstawie umowy o pracę wg stanu w dniu 31 grudnia 2018 r.** otrzymujących w grudniu wynagrodzenie brutto powyżej 2100 zł.

Wynagrodzenia osób zatrudnionych w grudniu w niepełnym wymiarze czasu pracy należy przeliczyć na wynagrodzenie przysługujące w pełnym wymiarze czasu pracy (pełny etat).

Dział 2. Środki trwale oraz wartości niematerialne i prawne w 2018 r. (w pełnych złotych)

1. Wartość brutto środków trwałych, nakłady na środki trwale oraz nakłady na wartości niematerialne i prawne.

Informacje podać w zależności od rodzaju prowadzonej ewidencji:

- wiersz 1 oraz pkt 1.1, pkt 1.2 wypełniają wszystkie przedsiębiorstwa niezależnie od prowadzonej ewidencji,
- wiersze 2, 3, 4, 5, 6 wypełniają jednostki prowadzące księgi rachunkowe lub podatkową księgę przychodów i rozchodów.

Wyszczególnienie		Wartość brutto środków trwałych stan na koniec roku (wartość ewidencyjna z ksiąg bez potrącenia umorzeń)	Nakłady na nowe środki trwałe, ulepszenia istniejących oraz wydatki na zakup używanych środków trwałych ²⁾
Ogółem	1		
z tego	grunty (łącznie z prawem wieczystego użytkowania)	2	
	budynki i lokale ¹⁾ oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3	
	maszyny i urządzenia techniczne	4	
	środki transportu	5	
	pozostałe środki trwałe	6	

¹⁾ Łącznie ze spółdzielczym prawem do lokalu użytkowego;

²⁾ Dotyczy tylko nakładów poniesionych w 2018 r. W nakładach na środki trwałe należy również wykazać wartość środków trwałych przyjętych w leasing finansowy. Nakłady na środki trwałe obejmują nakłady zarówno na obiekty produkcji krajowej, jak i z importu. Przez nakłady z importu należy rozumieć wydatki poniesione na środki trwałe wyprodukowane poza granicami kraju, również w przypadku ich zakupu u dealera lub pośrednika.

1.1 nakłady na nabycie wartości niematerialnych i prawnych ogółem (o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok)

1.2. nakłady na nabycie oprogramowania komputerowego

2. Wartość brutto w 2018 r. (wypełniają wszystkie jednostki):

2.1 sprzedanych środków trwałych

2.2 środków trwałych przyjętych w leasing finansowy

3. Źródła finansowania nakładów na nowe środki trwałe, ulepszenia istniejących oraz wydatki na zakup używanych środków trwałych wykorzystywane przez przedsiębiorstwo w 2018 r. (Proszę podać w przybliżeniu strukturę procentową.)

środki własne	<input type="text"/>	%	środki bezpośrednio z zagranicy ¹⁾	<input type="text"/>	%
środki budżetowe	<input type="text"/>	%	inne źródła.....	<input type="text"/>	%
kredyt i pożyczka krajowa	<input type="text"/>	%	nakłady niesfinansowane ²⁾	<input type="text"/>	%

¹⁾ Wszystkie środki zagraniczne bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), itp.;

²⁾ Obejmują one niezapłacone faktury, nieotrzymane transze kredytów i dotacji itp.

4. Czy przedsiębiorstwo poniosło nakłady na działalność badawczo-rozwojową w 2018 r.?

(Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)

A. wewnętrzne (prace prowadzone w jednostce)	☐ 1 tak	☐ 2 nie
B. zewnętrzne (prace zlecone przez jednostkę)	☐ 1 tak	☐ 2 nie

Dział 3. Wartość zapasów (w pełnych złotych)

3.1 Wartość zapasów na dzień 1.01.2018 r.

3.2 Wartość zapasów na dzień 31.12.2018 r.

Zapasy obejmują: materiały, półprodukty i produkty w toku, produkty gotowe, towary oraz zaliczki na poczet dostaw.

Dział 4. Rachunek zysków i strat w 2018 r. (w pełnych złotych)**Informacje podać w zależności od rodzaju prowadzonej ewidencji:**

- prowadzący księgi rachunkowe wypełniają wszystkie wiersze,
- prowadzący podatkową księgę przychodów i rozchodów wypełniają wiersze 1, 6, 10, 13, 18 i 26,
- pozostałe jednostki wypełniają wiersze 1, 6 i 26 (w przypadku braku ewidencji **dane wykazać szacunkowo**).

Przychody i koszty działalności podmiotu		Kwota (w pełnych zł)	
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi (wiersze 2+3+4+5)		1	
z tego	przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	2	
	zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna) (+ lub -)	3	
	koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	4	
	przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	5	
Koszty działalności operacyjnej (wiersze 7+8+9+11+14+16+17+18)		6	
z tego	amortyzacja	7	
	zużycie materiałów i energii	8	
	usługi obce	9	
	w tym koszty usług świadczonych przez agencje pracy tymczasowej	10	
	podatki i opłaty	11	
	w tym podatek akcyzowy	12	
	w tym ze sprzedaży produktów (nie dotyczy wyrobów importowanych)	13	
	wynagrodzenia	14	
	w tym ze stosunku pracy	15	
	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	16	
	pozostałe koszty rodzajowe	17	
	wartość sprzedanych towarów i materiałów	18	
	w tym materiałów	19	
Pozostałe przychody operacyjne		20	
Pozostałe koszty operacyjne		21	
Przychody finansowe		22	
Koszty finansowe		23	
Zysk brutto (wiersze 1-6+20-21+22-23)>0		24	
Strata brutto (wiersze 1-6+20-21+22-23)<0		25	
Podatek dochodowy		26	
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)		27	
Zysk netto (wiersze 1-6+20-21+22-23-26-27)>0		28	
Strata netto (wiersze 1-6+20-21+22-23-26-27)<0		29	

Dane uzupełniające do działu 4. (w pełnych złotych)

Wypełniają tylko jednostki składające deklarację podatkową podatku od towarów i usług VAT (z deklaracji VAT).

Kwota podatku VAT podlegającego wpłacie do budżetu (za rok kalendarzowy)	1	
Kwota podatku VAT do zwrotu (za rok kalendarzowy)	2	

Dział 5. Informacje specjalistyczne za 2018 r.

1. Czy podmiot prowadził w 2018 r. działalność handlową niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)	☐ 1 tak	☐ 2 nie
---	--------------------------------	--------------------------------

Prosimy o wypełnienie, jeśli prowadzili Państwo **działalność handlową**.

A. Wartość sprzedaży towarów handlowych i materiałów ogółem łącznie z VAT (w pełnych złotych)		Sprzedaż detaliczna		Sprzedaż hurtowa
		1		
z tego	żywności	2		
	napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	3		
	napojów alkoholowych	4		
	pozostałych	5		

B. Liczba punktów sprzedaży detalicznej (sklepów łącznie z aptekami; stacji paliw; stałych punktów sprzedaży drobno-detalicznej, np. kioski, stragany; pozostałych punktów sprzedaży detalicznej o charakterze ruchomym) w dniu 31 grudnia 2018 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności).		C. Powierzchnia sprzedażowa sklepów i aptek w m ² w dniu 31 grudnia 2018 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności). <i>Powierzchnia sprzedażowa – część lokalu sklepowego przeznaczona do ekspozycji towarów oraz do obsługi nabywców.</i>	
Ogółem	w tym		<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 30px; margin: 0 auto;"></div>
	sklepy i apteki	stacje paliw	

2. Czy podmiot prowadził w 2018 r. działalność gastronomiczną niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)	☐ 1 tak	☐ 2 nie
---	--------------------------------	--------------------------------

Prosimy o wypełnienie, jeśli prowadzili Państwo **działalność gastronomiczną**.

A. Wartość przychodów ze sprzedaży (bez przychodów pochodzących z działalności hotelarskiej – noclegów) łącznie z VAT (w pełnych złotych)		1	
z tego	produkcji gastronomicznej	2	
	napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych ¹⁾	3	
	towarów handlowych (bez napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych) ²⁾	4	
	z pozostałej działalności ³⁾	5	

¹⁾ Wartość przychodów uzyskanych ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych obejmuje wyroby spirytusowe czyste i gatunkowe, wina, miody pitne, piwo (niezależnie od zawartości alkoholu i ekstraktu) oraz wyroby tytoniowe;

²⁾ Wartość przychodów ze sprzedaży towarów handlowych obejmuje towary, które zostały sprzedane w takich samych opakowaniach, jak zakupiono, oraz po konfekcjonowaniu odsprzedane w niezmięnionej postaci (bez napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych). Są to m.in.: napoje chłodzące, soki pitne, cukierki, wyroby czekoladowe;

³⁾ Wpływy z usług świadczonych z tytułu działalności rozrywkowej, obsługi parkingów, telefonów, organizowania przyjęć poza zakładem i w zakładzie, wypożyczenia sali restauracyjnej, itp.

Dział 5. Informacje specjalistyczne za 2018 r. (dokończenie)

B. Liczba placówek gastronomicznych (stałych i sezonowych) ogółem. Stałe placówki według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności)		1	
z tego	restauracje	2	
	bary	3	
	stołówki	4	
	punkty gastronomiczne	5	

3. Czy podmiot dokonywał w 2018 r. przewozów pasażerów taksówkami lub transportem samochodowym zarobkowym niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)	☐ 1 tak	☐ 2 nie
--	--------------------------------	--------------------------------

Prosimy o wypełnienie, jeśli dokonywali Państwo przewozów pasażerów **taksówkami**.

Liczba taksówek (własnych lub dzierżawionych)	w dniu 31 grudnia 2018 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności)	1	
Przewozy pasażerów w miesiącu w osobach	w grudniu 2018 r. lub w ostatnim miesiącu prowadzenia działalności (w przypadku braku danych ewidencyjnych możliwe jest podanie danych według własnych szacunków)	2	
Przebieg ogólny taksówek w km (tj. ilość przejechanych km w miesiącu z pasażerami i bez)		3	

Prosimy o wypełnienie, jeśli dokonywali Państwo przewozów pasażerów **transportem samochodowym zarobkowym** (własnym lub dzierżawionym).

A. Wyszczególnienie		w dniu 31 grudnia 2018 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności)	Pojazdy do przewozu pasażerów o liczbie miejsc:	
			powyżej 9, łącznie z kierowcą	9 i mniej, łącznie z kierowcą
Liczba pojazdów	1			
Łączna liczba miejsc	2			

B. Wyszczególnienie		Komunikacja miejska (z gminnymi przewozami)	Komunikacja międzymiastowa ¹⁾	Komunikacja międzynarodowa	Przewozy okazjonalne (np. wycieczki)
Przebieg ogólny (roczny) w km	1				
Przewozy pasażerów w osobach w roku	2				

¹⁾ Komunikacja międzymiastowa zawiera: przewozy powiatowe, wojewódzkie i międzywojewódzkie.

4. Prosimy o wypełnienie, jeśli ochrona zdrowia była przeważającym rodzajem prowadzonej przez Państwa działalności gospodarczej.

(Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)

A. Czy jednostka świadczyła usługi zdrowotne finansowane ze środków powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego (NFZ)?		☐ 1 tak	☐ 2 nie
B. Czy jednostka była wpisana do Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą?		☐ 1 tak	☐ 2 nie
C. Liczba porad udzielonych w ciągu roku przez: (dotyczy indywidualnej praktyki lekarskiej)			
Porada lekarska – każdorazowe świadczenie udzielane pacjentom przez lekarza związane z przypadkami chorobowymi, badaniami profilaktycznymi, okresowymi i innymi (np. osób ubiegających się o prawo jazdy) bez względu na miejsce udzielonej porady (np. ambulatorium, gabinet, wizyta domowa)		lekarzy medycyny	1
		lekarzy dentyków	2

Dział 6. Badanie nowo powstałych przedsiębiorstw.**Wypełniają jednostki, które powstały w latach 2014-2017.****1. Prosimy wypełnić danymi wg stanu w ostatnim dniu prowadzenia działalności w 2018 r.***W pkt. A prosimy wprowadzić wartość.**W pkt. B-I wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.*

A. Liczba stałych miejsc, w których przedsiębiorstwo prowadzi działalność (miejsce identyfikowane adresem np. budynku, lokalu, biura itp.)		
B. Obszar, na którym przedsiębiorstwo prowadzi działalność:		
rynek lokalny		
rynek regionalny		
rynek krajowy		
rynek międzynarodowy		
C. Czy działalność przedsiębiorstwa prowadzona jest w miejscu zamieszkania właściciela lub któregoś ze współwłaścicieli?	☐ 1 tak	☐ 2 nie
D. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności przy prowadzeniu działalności?	☐ 1 tak	☐ 2 nie
Jeśli TAK, czy przyczyną są:		
1. niewystarczające środki, jakimi dysponują klienci	☐ 1 tak	☐ 2 nie
2. znaczący spadek cen rynkowych produktu (wyrobu lub usługi) dostarczanego przez przedsiębiorstwo	☐ 1 tak	☐ 2 nie
3. zbyt duża konkurencja na rynku	☐ 1 tak	☐ 2 nie
4. nieuczciwe praktyki innych przedsiębiorstw	☐ 1 tak	☐ 2 nie
5. przedsiębiorstwo jest niedostatecznie znane na rynku	☐ 1 tak	☐ 2 nie
6. niedostateczne środki finansowe	☐ 1 tak	☐ 2 nie
7. trudności z uzyskaniem kredytu bankowego	☐ 1 tak	☐ 2 nie
8. trudności z uzyskaniem dotacji, subwencji i pożyczek pozabankowych	☐ 1 tak	☐ 2 nie
9. trudności w rozrachunkach z kontrahentami	☐ 1 tak	☐ 2 nie
10. wysokie obciążenia na rzecz budżetu	☐ 1 tak	☐ 2 nie
11. wysokie pozapłacowe koszty pracy (np. wysokie składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz koszt utrzymywania Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych)	☐ 1 tak	☐ 2 nie
12. niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne	☐ 1 tak	☐ 2 nie
13. niedostateczna technologia	☐ 1 tak	☐ 2 nie
14. niedobór wykwalifikowanych pracowników	☐ 1 tak	☐ 2 nie
15. niedobór surowców, towarów lub materiałów (w tym nagły wzrost ich cen)	☐ 1 tak	☐ 2 nie

Dział 6. Badanie nowo powstałych przedsiębiorstw (dokończenie).

E. Czy w ciągu najbliższych 6 miesięcy wprowadzone zostaną nowe lub istotnie ulepszone produkty lub usługi?	☐ 1 tak	☐ 2 nie
F. Czy planowane jest zakończenie działalności przedsiębiorstwa w 2019 r.?	☐ 1 tak	☐ 2 nie
G. Czy planowana jest zmiana przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa w 2019 r.?	☐ 1 tak	☐ 2 nie
H. Czy w 2019 r. planowane jest poniesienie przez przedsiębiorstwo nakładów inwestycyjnych na środki trwałe?	☐ 1 tak	☐ 2 nie
I. Czy liczba pracujących w 2019 r. w przedsiębiorstwie w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2018 r. wzrosła ..... ☐ nie zmieni się ..... ☐ zmniejszy się ..... ☐		

2. Prosimy wypełnić jeżeli przedsiębiorstwo powstało w 2017 r.

W pkt. A-B wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.

W pkt. C prosimy wprowadzić wartości.

A. Czynniki przedsiębiorczości (dotyczą osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, właściciela lub współwłaściciela spółki cywilnej, jawnej albo partnerskiej)		
Poziom wykształcenia: podstawowe lub gimnazjalne ..... ☐ zasadnicze zawodowe ..... ☐ średnie ogólnokształcące ..... ☐ średnie techniczne ..... ☐ wyższe ..... ☐	Charakter poprzedniej pracy: rolnik ..... ☐ pracownik fizyczny ... ☐ pracownik umysłowy.. ☐	właściciel/menadżer firmy.. ☐ student lub uczeń ..... ☐ nie pracował(a)..... ☐
Czy przedsiębiorstwo jest pierwszą działalnością prowadzoną przez obecnego właściciela?		☐ 1 tak ☐ 2 nie
Czy właściciel przedsiębiorstwa brał udział w szkoleniach, kursach, doksztalceniu w zakresie prowadzonej działalności?		☐ 1 tak ☐ 2 nie
B. Czy przedsiębiorstwo powstało:		
jako całkowicie nowe?		☐
w wyniku przekształcenia?		☐
C. Źródło pochodzenia środków niezbędnych do podjęcia działalności przez przedsiębiorstwo: (proszę podać w przybliżeniu strukturę procentową)		
środki własne	<input type="text"/>	%
kredyt i pożyczka krajowa	<input type="text"/>	%
środki bezpośrednio z zagranicy ¹⁾	<input type="text"/>	%
inne źródła	<input type="text"/>	%

¹⁾ Wszystkie środki zagraniczne bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), itp.

Dział 7. Podmioty z kapitałem zagranicznym

Obowiązek wypełnienia dotyczy przedsiębiorstw posiadających kapitał zagraniczny zarówno przez cały rok, jak i przez część roku sprawozdawczego.

1. Informacje ogólne

A. Czy podmioty zagraniczne posiadały udziały w Państwa firmie w 2018 r.? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.) Jeśli tak, prosimy o wypełnienie następujących pozycji formularza. Jeśli nie, prosimy o zwrócenie sprawozdania po wypełnieniu wiersza A.		☐ 1 tak	☐ 2 nie						
B. Jeśli nabycie udziałów przez podmioty zagraniczne nastąpiło w roku 2018, prosimy o podanie:									
1. dokładnej daty powstania jako podmiotu z kapitałem zagranicznym		<input type="text"/>	<input type="text"/>						
		dzień	miesiąc						
2. sposobu powstania podmiotu z kapitałem zagranicznym: (wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi)									
a) podmiot nowy		☐							
b) w wyniku fuzji, przejęcia, wydzielenia, podziału innego podmiotu, nabycia udziałów		☐							
C. Czy podmiot należał w dniu 31.12.2018 r. do grupy przedsiębiorstw (np. grupy kapitałowej)? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)		☐ 1 tak	☐ 2 nie						
1. Jeśli podmiot należał w dniu 31.12.2018 r. do grupy przedsiębiorstw (np. grupy kapitałowej), prosimy o podanie symbolu kraju jednostki dominującej najwyższego szczebla w grupie przedsiębiorstw (symbol kraju siedziby zarządu) oraz jej procentowego udziału w kapitale podstawowym.		symbol kraju	% udziału						
		<input type="text"/>	<input type="text"/>						
D. Jeżeli zarząd jednostki dominującej najwyższego szczebla w grupie przedsiębiorstw znajdował się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, prosimy o podanie jej numeru identyfikacyjnego REGON									
<input type="text"/>									
E. Czy podmiot posiadał w dniu 31.12.2018 r.:									
1. udziały bezpośrednie lub pośrednie w kapitale podmiotów mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej		☐ 1 tak	☐ 2 nie						
2. oddziały poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej		☐ 1 tak	☐ 2 nie						
3. inne jednostki zlokalizowane za granicą		☐ 1 tak	☐ 2 nie						
F. Czy podmiot eksportował w 2018 r. swoje wyroby? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)		☐ 1 tak	☐ 2 nie						
Sprzedaż wyrobów na eksport:									
1. wartość sprzedaży wyrobów na eksport (w pełnych zł)		<input type="text"/>							
2. liczba państw, do których były eksportowane wyroby.....		<input type="text"/>							
3. symbole krajów pięciu głównych rynków oraz % udziału eksportu do tych krajów:									
1		2		3		4		5	
symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z wiersza 1 przypada na:									
4. wartość eksportu wyrobów do jednostki macierzystej i jednostek powiązanych, w ramach grupy przedsiębiorstw (np. grupy kapitałowej), których siedziba znajdowała się poza granicami kraju (w pełnych zł)				<input type="text"/>					

1. Informacje ogólne (dokończenie)

G. Czy podmiot eksportował w 2018 r. swoje usługi? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)										☐ 1 tak		☐ 2 nie	
Sprzedaż usług na eksport:													
1. wartość sprzedaży usług na eksport (w pełnych zł)													
2. liczba państw, do których były eksportowane usługi													
3. symbole krajów pięciu głównych rynków oraz % udziału eksportu do tych krajów:													
1		2		3		4		5					
symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału				
z wiersza 1 przypada na:													
4. wartość eksportu usług do jednostki macierzystej i jednostek powiązanych, w ramach grupy przedsiębiorstw (np. grupy kapitałowej), których siedziba znajdowała się poza granicami kraju (w pełnych zł)													
H. Czy podmiot eksportował w 2018 r. towary lub materiały? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)										☐ 1 tak		☐ 2 nie	
Sprzedaż towarów i materiałów na eksport:													
1. wartość sprzedaży towarów i materiałów na eksport (w pełnych zł)													
2. liczba państw, do których były eksportowane towary i materiały													
3. symbole krajów pięciu głównych rynków oraz % udziału eksportu do tych krajów:													
1		2		3		4		5					
symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału	symbol kraju	% udziału				
z wiersza 1 przypada na:													
4. wartość eksportu towarów i materiałów do jednostki macierzystej i jednostek powiązanych, w ramach grupy przedsiębiorstw (np. grupy kapitałowej), których siedziba znajdowała się poza granicami kraju (w pełnych zł)													
I. Czy podmiot dokonywał w 2018 r. zakupów z importu? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)										☐ 1 tak		☐ 2 nie	
Wartość zakupów z importu ogółem (w pełnych zł)							1						
w tym:	import surowców, materiałów i półfabrykatów przeznaczonych na cele produkcyjne						2						
	import towarów przeznaczonych do dalszej odsprzedaży						3						
	import usług						4						
	import środków trwałych						5						
z wiersza 1 przypada na:													
Wartość importu od jednostki macierzystej i jednostek powiązanych w ramach grupy przedsiębiorstw (np. grupy kapitałowej)							6						
J. Czy podmiot poniósł w 2018 r. nakłady na pozyskanie aktywów trwałych zlokalizowanych i pozostających za granicą (nie uwzględniając importu)? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)										☐ 1 tak		☐ 2 nie	
Wartość nakładów ogółem na pozyskanie aktywów trwałych zlokalizowanych i pozostających za granicą (nie uwzględniając importu) w 2018 r. (w pełnych zł)							1						
w tym	długoterminowe aktywa finansowe za granicą						2						

2. Kapitał podstawowy (w pełnych zł)

Wyszczególnienie		Stan na początek roku	Stan na koniec roku	
0		1	2	
Kapitał podstawowy podmiotu, ogółem (I+II+III) (zgodny z bilansem)		1		
z tego	I. krajowy razem (suma wierszy 03+04)	2		
	z tego	osób fizycznych	3	
		osób prawnych	4	
	II. zagraniczny razem	5		
	III. rozproszony	6		

3. Informacje o udziałowcach zagranicznych. Z punktu 2 wiersza 5 przypada na:

Lp.	Dane dotyczące udziałowca zagranicznego							Dane dotyczące końcowego właściciela kapitału	
	Nazwa	Kategoria ^{a)}	Kraj pochodzenia	Symbol kraju pochodzenia	% udział głosów na walnym zgromadzeniu /zgromadzeniu wspólników ^{b)} (stan na 31.12.2018 r.)	Wartość kapitału należącego do udziałowca (w pełnych zł)		Symbol kraju pochodzenia ^{c)}	% udział w kapitale bezpośredniego udziałowca jednostki sprawozdawczej ^{d)} (wykazanego w kol. 2)
						stan na 01.01.2018 r.	stan na 31.12.2018 r.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									

^{a)} Należy wpisać symbol kategorii udziałowca:

1 – osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego;

2 – osoba prawna z siedzibą za granicą;

3 – jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną z siedzibą za granicą;

4 – osoba prawna z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zależna od podmiotów zagranicznych.

^{b)} Udział procentowy w całkowitej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu/zgromadzeniu wspólników jednostki sprawozdawczej - podać z dwoma znakami po przecinku.

^{c)} Końcowy właściciel kapitału to podmiot, który sprawuje bezpośrednio lub pośrednio kontrolę, poprzez posiadanie więcej niż połowy głosów na walnym zgromadzeniu/zgromadzeniu wspólników lub więcej niż połowy udziałów i który nie jest kontrolowany przez żadną inną jednostkę. Symbol kraju końcowego właściciela należy określić niezależnie dla każdego udziałowca.

^{d)} Udział procentowy końcowego właściciela kapitału w kapitale bezpośredniego udziałowca jednostki sprawozdawczej (wykazanego w rubryce 2) - podać z dwoma znakami po przecinku.

4. Wartość deklarowanych zagranicznych wkładów pieniężnych i niepieniężnych (podać kwotę z aktu notarialnego) (wypełniają podmioty, które powstały w 2018 r.)

Wartość zagranicznych wkładów pieniężnych i niepieniężnych zadeklarowanych w dniu rejestracji podmiotu (w pełnych zł)		1	
w tym	wartość zagranicznych wkładów niepieniężnych (aportów rzeczowych) zadeklarowanych w dniu rejestracji podmiotu (w pełnych zł)	2	

5. Wartość wniesionych w 2018 r. zagranicznych wkładów pieniężnych i niepieniężnych

Wartość zagranicznych wkładów pieniężnych i niepieniężnych <i>(w pełnych zł)</i>		1	
w tym	wartość zagranicznych wkładów niepieniężnych (aportów rzeczowych) <i>(w pełnych zł)</i>	2	

6. Zobowiązania (wypełniają podmioty korzystające z zagranicznych kredytów i pożyczek) wraz z ewentualnymi odsetkami i różnicami kursowymi (w pełnych zł).

Wzrost zobowiązań w 2018 r. z tytułu nowego kredytu (pożyczki) <i>(od stycznia do grudnia)</i>		1	
Spadek zobowiązań w 2018 r. z tytułu spłaty kredytu, umorzenia kredytu (pożyczki) <i>(od stycznia do grudnia)</i>		2	

Uwagi:

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza

1

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza

2

(e-mail kontaktowy w zakresie sporządzonego sprawozdania – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

.....
(telefon kontaktowy
w zakresie sporządzonego sprawozdania)

.....
(miejsowość, data)

Objaśnienia do formularza SP-3

Dane wykazywane na sprawozdaniu należy wypełnić w pełnych złotych.

Dział 1. Pracujący i wynagrodzenia.

Liczbę zatrudnionych należy podać bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, nakładców i agentów.

Punkt 3

Przy wyliczaniu przeciętnej liczby zatrudnionych nie należy ujmować osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urloпах bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie i opiekuńcze z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Punkt 5

Podana kwota wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2018 r. (Dz. U. 2017 poz. 1747).

Dział 2. Środki trwale oraz wartości niematerialne i prawne w 2018 r.

Punkt 1. Wartość brutto środków trwałych, nakłady na środki trwale oraz nakłady na wartości niematerialne i prawne.

Za środki trwale stanowiące własność lub współwłasność przedsiębiorstwa uznaje się nabyte (w tym również na podstawie umowy o leasing finansowy) lub wytworzone we własnym zakresie składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, przeznaczone na własne potrzeby jednostki lub do oddania w używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu operacyjnego.

Wartości **nakładów na środki trwale** obejmują wydatki poniesione na: nabycie środków trwałych, wytworzenie środków trwałych na własne potrzeby, inwestycje rozpoczęte, ulepszenia istniejących środków trwałych oraz wartość brutto środków trwałych przyjętych w leasing finansowy. Nakłady na środki trwale obejmują nakłady zarówno na obiekty produkcji krajowej, jak i z importu. Przez nakłady z importu należy rozumieć wydatki poniesione na środki trwale wyprodukowane poza granicami kraju, również w przypadku ich zakupu u dealera lub pośrednika.

Przedsiębiorstwa, które nie mogą odliczać podatku VAT (jest on wliczany do wartości środka trwałego), wykazują nakłady inwestycyjne łącznie z podatkiem VAT.

Inwestorzy budujący budynki mieszkalne z przeznaczeniem do sprzedaży (np. deweloperzy, spółdzielnie, TBS) w kolumnie 2 wykazują również poniesione w roku sprawozdawczym koszty ich budowy.

Do **wartości niematerialnych i prawnych** zalicza się m.in.: autorskie prawa majątkowe, pokrewne prawa majątkowe, licencje, koncesje, prawa do: wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych; wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej (know-how), wartość firmy, koszty zakończonych prac rozwojowych.

Dział 4. Rachunek zysków i strat w 2018 r.

W wierszu 1 jednostki prowadzące podatkową księgę przychodów i rozchodów przepisują wartość zaksięgowaną w kolumnie 9 „Razem przychód”; jednostki prowadzące ewidencję przychodów w wierszu 1 sumują zapisy zaksięgowane w kolumnie 10 „Ogółem przychód” za okres styczeń-grudzień.

W wierszu 2 należy wykazać przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także usług obcych, jeśli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami. Przychody netto ze sprzedaży produktów obejmują należne - bez podatku od towarów i usług - kwoty za sprzedane produkty (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) wynikające z przemnożenia ilości sprzedanej przez jednostkową cenę sprzedaży, skorygowane o należne dopłaty i udzielone rabaty oraz bonifikaty.

W wierszu 3 należy wykazać zwiększające lub zmniejszające przychody ze sprzedaży produktów, przyrost (+) bądź ubytek (-) wartości stanu zapasów produktów gotowych, niezakończonych (półproduktów i w toku), a także rozliczeń międzyokresowych (bez finansów), jakie nastąpiły między początkiem a końcem okresu sprawozdawczego.

W wierszu 4 należy wykazać, traktowane na równi z przychodami, koszty wytworzenia we własnym zakresie świadczeń zwiększających aktywa (np. świadczeń na rzecz budowy własnych środków trwałych, prac rozwojowych odnoszonych na wartości niematerialne i prawne, wyrobów własnej produkcji przekazanych do własnych sklepów).

W wierszu 5 należy wykazać przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (bez podatku od towarów i usług), tj. kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone, wynikające z przemnożenia ilości sprzedanej przez jednostkową cenę sprzedaży netto, skorygowane o należne dopłaty i udzielone upusty, bonifikaty itp. lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży.

Do przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów zalicza się sprzedaż składników majątkowych, nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, a w jednostkach sprzedających we własnej sieci sklepów obok towarów obcej produkcji także produkty przez siebie wytworzone.

W wierszu 6 jednostki prowadzące podatkową księgę przychodów i rozchodów sumują wartości z księgi z kolumny 10 „Zakup towarów handlowych i materiałów według cen zakupu”, z kolumny 11 „Koszty uboczne zakupu” oraz kolumny 14 „Razem wydatki”.

Koszty powinny obejmować kwoty wynagrodzeń brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i na fundusz pracy.

W wierszu 7 należy wykazać planową amortyzację (umorzenie) środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

W wierszu 8 należy wykazać zużycie materiałów i energii (elektrycznej, wodnej, cieplnej i inne jej formy), w tym także opakowań, odpadów, paliw, zużycie gazów technicznych.

W wierszu 9 należy wykazać zużycie usług obcych, np. spedycyjnych, transportowych, składowania, remontowych, budowlano-montażowych (także podwykonawców), obróbki obcej, telekomunikacyjnych, prowadzenia ksiąg, badania bilansów, doradztwa, bankowych opłat manipulacyjnych i prowizji (z wyjątkiem prowizji od kredytów), najmu i dzierżawy lokali, sprzętu, terenów, opłat za leasing operacyjny, usług pralniczych, utrzymania czystości, wywozu śmieci.

W wierszu 10 należy wykazać koszty usług świadczonych przez agencje pośrednictwa pracy tymczasowej lub inne podobnych organizacji dostarczających jednostce pracowników na czas określony, aby uzupełnić lub tymczasowo zastąpić siłę roboczą jednostki; przy czym osoby te są pracownikami agencji pracy tymczasowej.

W wierszu 11 należy wykazać podatki i opłaty obciążające koszty, tj. podatek akcyzowy, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych i inne podatki (rolny, leśny) oraz podatki lokalne, a także opłaty urzędowe (notarialne, paszportowe, rejestracyjne, opłaty

skarbowe, podatek od umów cywilnoprawnych, za wieczyste użytkowanie gruntów, ochronę środowiska, podatek od towarów i usług niepodlegający odliczeniu), wpłaty na PFRON.

W wierszu 14 należy wykazać wynagrodzenia brutto (pieniężne i w naturze) za pracę, bez względu na charakter stosunku pracy (pracowników jednostki z tytułu stosunku pracy, z tytułu umów-zlecenia i umów o dzieło).

W wierszu 16 należy wykazać składkę na ubezpieczenia społeczne (w części opłacanej przez pracodawcę), na fundusz pracy, fundusz gwarantowanych świadczeń pracowniczych oraz świadczenia na rzecz pracowników, jak np. dopłaty do biletów, kwater, wyżywienia, szkolenia pracowników, wydatki na bhp i ochronę zdrowia, a także odpisy na ZFSS.

W wierszu 17 należy wykazać pozostałe koszty, jak np. koszty delegacji krajowych i zagranicznych, ryczałty za używanie samochodów pracowników w sprawach jednostki, ubezpieczenia majątkowe, odprawy majątkowe, odprawy pośmiertne, odszkodowania powypadkowe, ekwiwalenty za zużycie przez pracowników odzieży roboczej, narzędzi itp.

W wierszu 18 należy wykazać wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia.

W wierszu 20 należy wykazać pozostałe przychody operacyjne, które pośrednio są związane z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny, aktywa (w tym także środki pieniężne na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody związane z działalnością socjalną, przychody z najmu (niestanowiące przedmiotu właściwej działalności) lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody powstałe w wyniku aktualizacji wartości nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji, jak również ich przekwalifikowania odpowiednio do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli do ich wyceny przyjęto cenę rynkową lub inaczej określoną wartość godziwą. W pozostałych przychodach operacyjnych należy wykazać przychody związane ze zdarzeniami losowymi, tj. zdarzeniami trudnymi do przewidzenia poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, np. odszkodowania z tytułu zdarzeń losowych (powódź, pożar).

W wierszu 21 należy wykazać pozostałe koszty operacyjne niezwiązane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki, m.in. stratą z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych, amortyzacją oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane części lub całości wierzytelności w wyniku postępowań upadłościowych, układowych i naprawczych, utworzenie rezerw na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatne przekazanie aktywów trwałych, koszty powstałe w wyniku aktualizacji wartości nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji, jak również ich przekwalifikowania odpowiednio do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli do ich wyceny przyjęto cenę rynkową lub inaczej określoną wartość godziwą. W pozostałych kosztach operacyjnych należy wykazać straty związane ze zdarzeniami losowymi, zdarzeniami trudnymi do przewidzenia poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, np. straty powstałe w majątku jednostki na skutek zdarzeń losowych, jak również koszty usuwania skutków tych zdarzeń.

W wierszu 22 należy wykazać przychody finansowe, tj. kwoty należne m.in. z tytułu dywidend i udziałów w zysku; odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki zwłoki, zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, zmniejszenie odpisów aktualizacyjnych wartości aktywów finansowych wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi, z wyjątkiem odsetek, prowizji, dodatnich i ujemnych różnic kursowych, o których mowa w art. 28 ust. 4 i ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

W wierszu 23 należy wykazać koszty finansowe, m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i opłaty dodatkowe z tytułu leasingu finansowego, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki zwłoki, stratę z tytułu rozchodu aktywów finansowych, odpisy z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych, np. skutki obniżenia wartości krótkoterminowych aktywów finansowych, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi, z wyjątkiem odsetek, prowizji, dodatnich i ujemnych różnic kursowych, o których mowa w art. 28 ust. 4 i ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Wiersz 24. Zysk brutto to nadwyżka przychodów nad kosztami.

Wiersz 25. Strata brutto to nadwyżka kosztów nad przychodami.

W wierszu 26 należy wykazać podatek dochodowy (zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości). W przypadku braku możliwości podania dokładnej kwoty, prosimy wykazać wpłacone w roku kalendarzowym zaliczki.

W wierszu 27 należy wykazać ustaloną na koniec roku – przez agencje wykonawcze - nadwyżkę środków finansowych pozostającą po uregulowaniu zobowiązań podatkowych. Nadwyżka ta jest traktowana jako obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego. Wynika to z art. 22 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Agencje wykonawcze – jako osoby prawne – są obowiązane corocznie wpłacać do budżetu państwa, na rachunek bieżący dochodów państwowej jednostki budżetowej obsługującej ministra sprawującego nadzór nad tą agencją, nadwyżkę środków finansowych.

Nie wykazuje się w tej pozycji wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych Spółek Skarbu Państwa. Odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego, w tym także wypłaty z zysku, dokonywane na podstawie odrębnych przepisów, uznaje się za element podziału wyniku finansowego netto jednostek w ciągu roku obrotowego. Z tego powodu dokonywane w ciągu roku obrotowego wpłaty z zysku należy wykazać w pasywach bilansu jako odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Wiersz 28. Zysk netto to dodatnia różnica między zyskiem brutto, a podatkiem dochodowym i pozostałymi obowiązkowymi zmniejszeniami zysku.

Wiersz 29. Strata netto to ujemna różnica między zyskiem brutto, a podatkiem dochodowym i pozostałymi obowiązkowymi zmniejszeniami zysku.

Dział 5. Informacje specjalistyczne za 2018 r.

Punkt 1A

Sprzedaż detaliczna – sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach odpowiadających potrzebom indywidualnych konsumentów. W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych wyrobów sprzedawanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej.

Sprzedaż hurtowa – odsprzedaż zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom).

Punkt 2B

Bary – jadalnie, bary (uniwersalne, szybkiej obsługi, przekąskowe, mleczne, bistra), kawiarnie, herbaciarnie, piwiarnie.

Punkty gastronomiczne – prowadzą ograniczoną działalność gastronomiczną (catering, smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety w kinach, na stadionach itp.)

Dział 7. Podmioty z kapitałem zagranicznym.

Obowiązek sprawozdawczy w zakresie wypełniania działu 7 dotyczy spółek, oddziałów przedsiębiorców zagranicznych, a także podmiotów zorganizowanych w innej formie prawnej niż wymienione i posiadających kapitał zagraniczny zarówno przez cały rok, jak i przez część roku sprawozdawczego.

Wszystkie oddziały przedsiębiorców zagranicznych posiadające kapitał zagraniczny powinny wypełnić dział 7. Dane o wartości kapitału zagranicznego należy podać w oparciu o prowadzoną przez oddział rachunkowość. **Podmioty nieposiadające kapitału zagranicznego** zaznaczają w punkcie 1A odpowiedź „2” w formularzu elektronicznym lub przekazują formularz w postaci dokumentu papierowego do Urzędu Statystycznego w Łodzi.

Uwaga:

- **sprawozdanie dotyczy danych za rok kalendarzowy**, tzn. wypełnia się je również wówczas, gdy rok obrotowy nie jest zgodny z rokiem kalendarzowym,
- podmioty, których **rok obrotowy nie pokrywa się z kalendarzowym** - podają dane o kapitale według stanu na dzień: 1.01.2018 r. i 31.12.2018 r. oraz pozostałe dane za rok kalendarzowy,
- podmioty, które **przez cały rok 2018 posiadały kapitał zagraniczny** - wypełniają dział 7 formularza,
- podmioty, które **przez część roku 2018 posiadały kapitał zagraniczny** (np. podmioty, które w roku sprawozdawczym sprzedały/nabyły udziały zagraniczne), w punkcie 1A zakreślają „1”, a pozostałe pytania wypełniają w zależności od okresu prowadzenia działalności jako podmiot z udziałem kapitału zagranicznego, (np. jeśli podmiot przez pierwsze 6 miesięcy roku posiadał kapitał zagraniczny i np. eksportował swoje wyroby lub usługi, to w pkt 2 kol. 1 i pkt 3 kol. 7 podaje wartość kapitału tylko na początek okresu, a wartość eksportu do dnia sprzedaży udziałów zagranicznych),
- podmioty, które **powstały w roku 2018** - podają dane o kapitale według stanu na dzień 31.12.2018 r., informacje o udziałowcach zagranicznych – tylko na koniec roku (w punkcie 2 - wypełniona tylko kol. 2, w punkcie 3 - wypełniają wszystkie kolumny z wyjątkiem 7) oraz pozostałe dane za ten okres roku 2018, w którym działały jako podmiot z kapitałem zagranicznym.
- podmioty posiadające kapitał zagraniczny, które nie rozpoczęły jeszcze działalności gospodarczej, w pytaniu pierwszym tego działu zakreślają „1”, wypełniają dane dotyczące kapitału, a w dziale 2 wypełniają pytania dotyczące poniesionych nakładów na pozyskanie aktywów trwałych (na zakup środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz nakłady na wartości niematerialne i prawne)
- podmioty z zawieszoną działalnością, w stanie likwidacji, upadłości, nieaktywne – nie wykreślone z rejestru, które posiadały w 2018 r. udziały kapitału zagranicznego, są zobowiązane do wypełnienia tego działu.

Symbol kraju (dwuliterowy) należy podać zgodnie z wykazem kodów krajów według standardu ISO 3166-1.

1. Informacje ogólne

Punkt 1A Za podmiot zagraniczny, uznajemy podmiot z siedzibą za granicą lub podmiot z siedzibą w Polsce, zależny od podmiotu z siedzibą za granicą.

Punkt 1B Wypełniają podmioty powstałe w 2018 r. jako podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, zarówno nowe, jak i te, do których w ciągu 2018 r. wszedł udziałowiec zagraniczny.

Punkt 1B wiersz 2 Podmioty nowe z udziałem zagranicznym, tzn. takie, które przed rokiem 2018 nie istniały, wpisują znak X w wierszu a); podmioty, do których w 2018 r. wszedł zagraniczny udziałowiec w wyniku fuzji, przejęcia, wydzielenia lub podziału istniejącego podmiotu lub wejścia zagranicznego inwestora jako udziałowca w podmiocie, który do roku 2018 nie posiadał udziałów zagranicznych, wpisują znak X w wierszu b).

W punkcie 1C należy określić przynależność podmiotu do grupy przedsiębiorstw (np. grupy kapitałowej). **Grupę przedsiębiorstw** tworzą co najmniej dwa przedsiębiorstwa samodzielne pod względem prawnym, jednak wzajemnie od siebie zależne gospodarczo ze względu na istniejące między nimi powiązania w zakresie kontroli. W ramach grupy wyodrębnia się powiązania pomiędzy jednostką dominującą a jednostkami zależnymi. Grupa przedsiębiorstw może powstać zarówno w wyniku ukształtowania się określonych stosunków prawnych, jak i w wyniku wywierania przez jedno przedsiębiorstwo decydującego wpływu na działalność innego, w tym na skutek zawarcia umowy. Jako kryterium istnienia grupy należy przyjąć istnienie wspólnego ośrodka podejmowania decyzji ekonomicznych wyznaczających strategię działania. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, szczególnie do podejmowania decyzji w zakresie strategii, produkcji, sprzedaży, podatków, polityki finansowej. Tworzy całość gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, zwłaszcza dotyczących jednostek, które obejmuje. W ramach grupy przedsiębiorstw można często wyodrębnić podgrupy.

Wyróżnia się następujące typy grup:

- **wielonarodowa (międzynarodowa) grupa przedsiębiorstw** – składająca się z co najmniej dwóch przedsiębiorstw lub jednostek prawnych mających siedziby w różnych krajach,
- **okrojona (niepełna) grupa przedsiębiorstw** – część grupy międzynarodowej zlokalizowana w tym samym kraju. Może ona składać się tylko z jednej jednostki, jeśli pozostałe jednostki posiadają siedziby poza granicami kraju. Przedsiębiorstwo może zatem stanowić okrojoną grupę przedsiębiorstw lub być jego częścią,
- **grupa krajowa** – wszystkie jednostki prawne wchodzące w skład grupy mają siedzibę na terenie tego samego kraju.

Odpowiedź „tak” w punkcie 1C nie musi być utożsamiana z przekazywaniem bilansu do bilansu skonsolidowanego grupy.

W punkcie 1C wiersz 1 należy podać symbol kraju siedziby zarządu **jednostki dominującej najwyższego szczebla** w grupie przedsiębiorstw (głowa grupy - ang. head of group) niekontrolowanej przez żadną inną jednostkę prawną oraz jej procentowy udział w kapitale podstawowym jednostki sprawozdawczej. W przypadku, gdy jednostka dominująca kontrolowała jednostki zależne w grupie przedsiębiorstw w sposób inny niż poprzez posiadanie udziałów, kolumna „% udziału” pozostaje niewypełniona.

W punkcie 1E należy zaznaczyć rodzaje podmiotów, z którymi Państwa firma miała powiązania poprzez udziały w kapitale/funduszu, oddziały lub inne jednostki zlokalizowane za granicą. Jeżeli takich zdarzeń nie było, należy zaznaczyć „nie” we wszystkich trzech wierszach 1, 2, 3.

Uwaga do punktów 1F, 1G, 1H:

Równoznaczne z pojęciem „eksport”, stosowanym w odniesieniu do krajów pozaunijnych, **jest pojęcie „wewnątrzspółnotowa dostawa”**, w odniesieniu do krajów członkowskich Unii Europejskiej. Transakcje w ramach „wewnątrzspółnotowej dostawy” należy wykazać jako eksport.

W punkcie 1F wiersz 1 należy podać wartość sprzedaży wyrobów na eksport, w punkcie **1F wiersz 2** ogólną liczbę krajów, do których dokonywany był eksport, a w punkcie **1F wiersz 3** symbole krajów pięciu głównych rynków eksportowych oraz procentowy udział tych rynków w sprzedaży eksportowej wykazanej w punkcie **1F wiersz 1**.

Przy obliczaniu udziału poszczególnych rynków w eksporcie należy wartość eksportu do danego kraju odnosić do ogólnej wartości eksportu. Np. jeżeli wartość eksportu wyrobów na rynek niemiecki wyniosła 20 000 zł, a przychody ze sprzedaży eksportowej wyniosły 50 000 zł, to udział rynku niemieckiego w ogólnej wartości eksportu wynosi 40%, tj. $(20000 : 50000) \times 100$.

Uwaga: analogicznie należy ustalać udział procentowy poszczególnych rynków w eksporcie usług, punkt 1G wiersz 3, eksporcie towarów lub materiałów, punkt 1H wiersz 3. Wartość eksportu wykazana w punktach 1F wiersz 1, 1G wiersz 1, 1H wiersz 1 powinna być zgodna z wielkością wykazaną w rachunku zysków i strat.

W punktach 1F wiersz 4, 1G wiersz 4, 1H wiersz 4 należy podać wartość eksportu do jednostki macierzystej/głowy grupy/jednostki dominującej i jednostek powiązanych w ramach grupy przedsiębiorstw, których siedziba znajdowała się poza granicami kraju.

Uwaga do punktu 1I:

Równoznaczne z pojęciem „import”, stosowanym w odniesieniu do krajów pozaunijnych, **jest pojęcie „wewnątrzwspólnotowe nabycie”,** w odniesieniu do krajów członkowskich Unii Europejskiej. Transakcje w ramach „wewnątrzwspólnotowego nabycia” należy wykazać jako import.

W wierszu 1 należy podać wartość ogółem zakupów surowców, materiałów, półfabrykatów, towarów i usług oraz środków trwałych z importu dokonanych przez podmiot w ciągu roku. Import uszlachetniający należy ująć metodą brutto, tzn. razem z towarami poddanymi uszlachetnieniu. Wartość importu prosimy podać bez podatku VAT.

W wierszu 2 należy podać wartość zakupionych surowców, materiałów i półproduktów, wykorzystanych w procesie produkcji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

W wierszu 3 należy podać tylko wartość towarów z importu przeznaczonych do dalszej odsprzedaży.

W wierszu 4 usługą w wymianie międzynarodowej jest usługa, w której jeden podmiot transakcji (dostarczenia/nabycia usługi) ma swoją siedzibę/miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast drugi podmiot transakcji ma swoją siedzibę/miejsce zamieszkania za granicą.

W wierszu 6 należy wykazać wartość importu ogółem od jednostki macierzystej/głowy grupy/jednostki dominującej i jednostek powiązanych w ramach grupy przedsiębiorstw, których siedziba znajdowała się poza granicami kraju.

Punkt 1J, wiersz 1 i 2, dotyczy nakładów poniesionych na pozyskanie aktywów trwałych **zlokalizowanych za granicą**, np. budowa siedziby oddziału, zakup udziałów w podmiotach mających siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Nie należy ujmować w tych punktach wartości nakładów na środki trwałe z importu (np. zakup samochodu za granicą i sprowadzenie go do Polski) - zakupiony środek trwały musi pozostawać poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przez nakłady w punkcie 1J należy rozumieć nabycie aktywów trwałych, niezależnie od terminu ich płatności.

2. Kapitał podstawowy

Wartości wykazane w tym punkcie nie mogą przyjmować wielkości ujemnych.

Kwoty kapitału podstawowego (wiersz 1 stan na początek i koniec roku) powinny być zgodne z bilansem oraz danymi uzupełniającymi do bilansu dotyczącymi podziału na kapitał krajowy i zagraniczny.

W wierszu 2 należy wykazać kapitał krajowy (z tego kapitału osób fizycznych w wierszu 3, kapitał osób prawnych w wierszu 4), a **w wierszu 5** kapitał zagraniczny, podając stan na początek oraz na koniec roku.

Przy podawaniu wartości w wierszu 5 w przypadku posiadania tylko procentowego udziału udziałowca zagranicznego należy dla tego wiersza wyliczyć wartość udziału wspólnika. Np. kapitał podstawowy podmiotu wynosi 100 000 zł, a udział wspólnika zagranicznego 60%. Oznacza to, że wartość kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym wynosi 60 000 zł ($100\,000\text{ zł} \times 0,60 = 60\,000\text{ zł}$).

Uwaga: analogicznie należy ustalać wartość udziału w pozostałych wierszach tego sprawozdania, a dla spółek tzw. giełdowych przyjąć udziały podawane przez biura maklerskie.

W wierszu 6 należy wykazać wartość kapitału rozproszonego, wykazując stan na początek roku w kolumnie 1 i stan na koniec roku w kolumnie 2. Kapitał rozproszony to kwota zaangażowanego kapitału, którego nie można przyporządkować konkretnym udziałowcom.

3. Informacje o udziałowcach zagranicznych

Należy podać szczegółowe informacje o zagranicznych udziałowcach.

W kolumnie 3 należy podać jedną z 4 możliwych kategorii udziałowców zgodnie z uwagą zamieszczoną w odnośniku a).

Osobę fizyczną zaliczamy do kategorii osób zagranicznych, gdy:

- 1) nie posiada obywatelstwa polskiego i ma miejsce zamieszkania za granicą;
- 2) nie posiada obywatelstwa polskiego i ma miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej.

Osobę fizyczną zaliczamy do kategorii osób krajowych, gdy:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i ma miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) posiada obywatelstwo polskie i ma miejsce zamieszkania za granicą.

Osobę fizyczną posiadającą podwójne obywatelstwo, w tym polskie, uznajemy za osobę krajową.

Kategoria 4: za osobę prawną z siedzibą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej **zależną** od podmiotów zagranicznych uważa się podmiot kontrolowany pośrednio lub bezpośrednio przez jednostkę dominującą/głową grupy/jednostkę macierzystą.

W wierszach 1 do 5 w kolumnie 6 należy podać procentowy udział inwestora zagranicznego w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu wspólników lub akcjonariuszy spółki, a w **kolumnach 9 i 10** – symbol kraju końcowego właściciela kapitału (spółka dominująca/głowa grupy/jednostka macierzysta w grupie jednostek powiązanych) i jego udział w kapitale bezpośredniego udziałowca jednostki sprawozdawczej.

Końcowy właściciel kapitału – podmiot, który kontroluje, bezpośrednio lub pośrednio, więcej niż połowę głosów na walnym zgromadzeniu wspólników lub więcej niż połowę udziałów i który nie jest kontrolowany przez żadną inną jednostkę.

Stan kapitału poszczególnych udziałowców zagranicznych na początek (kolumna 7) i koniec roku (kolumna 8) powinien spełniać warunki:

- suma wartości w wierszach od 1 do n w kolumnie 7 powinna być równa wartości w punkcie 2 wiersz 5 kolumna 1,
- suma wartości w wierszach od 1 do n w kolumnie 8 powinna być równa wartości w punkcie 2 wiersz 5 kolumna 2.

Jeżeli podmiot wykazał w kolumnie 8 wartość kapitału na koniec roku, to w kolumnach 6, 9 i 10 podaje stan na dzień 31.12.2018 r.

4. Wartość deklarowanych zagranicznych wkładów pieniężnych i niepieniężnych

Wypełniają podmioty powstałe w 2018 r.

Należy wykazać **deklarowane** (niezależnie od terminów wpłaty) wkłady udziałowca zagranicznego w gotówce lub w postaci niepieniężnej do podmiotu (w wierszu 1 należy wykazać wartość wkładów pieniężnych i niepieniężnych zadeklarowanych w dniu rejestracji, a w wierszu 2 tylko aporty rzeczowe).

5. Wartość wniesionych w 2018 r. zagranicznych wkładów pieniężnych i niepieniężnych

Wypełniają podmioty, niezależnie od daty ich powstania.

Należy podać **wniesione w ciągu 2018 r.** zagraniczne wkłady pieniężne lub rzeczowe, które były deklarowane (w akcie notarialnym) w dniu rejestracji podmiotu.

6. Zobowiązania

Należy wykazać wzrost i spadek zobowiązań z tytułu kredytów lub pożyczek zagranicznych (**wraz z ewentualnymi odsetkami i różnicami kursowymi**).

Uwaga: Nie uważa się za pożyczkę lub kredyt zagraniczny pożyczki lub kredytu udzielonych przez bank zagraniczny, którego siedziba znajduje się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Stan zobowiązań z tytułu kredytów/pożyczek zagranicznych na 1.01.2018 r. plus wzrost zobowiązań z tytułu nowego kredytu/pożyczki pomniejszony o spadek zobowiązań z tytułu spłaty kredytu/pożyczki równa się stanowi zobowiązań z tytułu kredytów/pożyczek zagranicznych na 31.12.2018 r. (np. stan na BO = 100 000 zł, zwiększenie kredytu wynosi 50 000 zł, a spłata wynosi 40 000 zł, to stan na koniec roku wynosi 110 000 zł ($100\,000 + 50\,000 - 40\,000 = 110\,000$)).